8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 500 lir

Leto XXXVIII. Št. 287 (11.415)

TRST, četrtek, 30. decembra 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

DRŽAVNIM BLAGAJNAM TREBA ZAGOTOVITI NADALJNJIH 15.000 MILIJARD LIR

VLADA BO DANES ODOBRILA DAVČNE UKREPE DELEN USPEH DOLGEGA SESTANKA S SINDIKATI

Posebna strokovna komisija bo preverila, ali je mogoče uskladiti stališča sindikatov in delodajalcev - Oster napad socialističnega glasila na KD

RIM — Vlada bo danes odobrila ukrepe davčnega značaja, s katerimi naj bi krila 15 tisoč milijard lir v državnem proračunu za leto 1983. Gre za presežek primanjkljaja, ki ga je predvidevala Fanfanijeva vlada. Ni znano, katere ukrepe bo vlada danes sprejela, vendar pa kaže, da ne bodo še sprejeli sklepa o enkratnem davku, ki ga je napovedal Fanfani, kajti ta ukrep naj bi sprejeli v začetku prihodnjega leta. Pač pa bodo na današnji seji z vladnim odlokom zagotovili državnim blagajnam za leto 1983 približno 6 tisoč milijard lir. Kateri bodo ti ukrepi ni znano, vendar govorijo predvsem o novih ticketih za zdravstvene storitve in o povečanju socialnih dajatev za nekatere kategorije. Ni pa izključeno, da bo prišlo še do kakega presenečenja, kot je to že nekaj let običaj zadnje vladne seje v letu. Danes bi morali tudi sprejeti davčni odlok, ki naj bi odvisnim delavcem zagotovil v prihodnjem letu večje odbitke, za kar se je finančni minister Forte obvezal na srečanju med vlado in sindikati v torek.

Sicer pa je bila včeraj vsa pozornost uprta v ponovno srečanje med vlado in sindikati. Sestanek je bil izredno dolg in se je odvijal v dveh fazah. Najprej so razpravljali o cenah javnih storitev, kajti predstavniki sindikalne federacije CGIL-CISL-UIL so že v torek oporekali vladni odločitvi o podražitvi električnega toka za skoraj 23 odstotkov v letu 1983. Včeraj so sindikalisti zahtevali preklic te odločitve in uskladitev podražitve električnega toka z najvišjo predvideno stopnjo inflacije za prihodnje leto, to je 13 odstotkov. Predstavniki vlade so se temu uprli, češ da je ta denar nujno potreben za nove investicije in torej za zagotovitev večjega števila novih delovnih mest. Po več kot štiriurnem pogajanju so dosegli kompromisno rešitev s tem, da se je vlada obvezala, da v letu 1983 cene javnih storitev in nadzorovane cene ne bodo narastle za več kot 13 odstotkov, kar pa zadeva konkretno vprašanje podražitve električnega toka, je stvar drugačna, kajti zadevni sklep je bil že sprejet. Vlada pa je kljub temu pripravljena na pogajanja predvsem o možnosti revizije tega sklepa za manjše porabnike, to je za družine, ki porabijo razmeroma manj električnega toka. O tem vprašanju pa bodo razpravljali na specifični ravni in ga torej ne bodo več vključevali v splošna pogajanja o ceni dela. Ta kompromis je bil, kot kaže, sprejet s še kar precejšnjim zadovoljstvom, saj je enim in drugim omogočil nadaljevanje pogovorov o osrednji točki dnevnega reda, to je o ceni dela. Tudi ta del sestanka je bil zelo dolg, tako da so se predstavniki vlade in sindikatov, ki so se včeraj sestali ob 11.30, razšli šele po 21. uri. V zvezi s ceno dela so govorili predvsem o metodologiji nadaljevanja pogovorov. Ob koncu sestanka so se dogovorili za vrsto srečanj na strokovni ravni in vlada je imenovala posvetovalno komisijo, ki ji načeluje profesor Giugni (znan je postal s svojim predlogom o reformi odpravnin) z namenom, da se v prihodnjem tednu sestane tako s sindikati kot z delodajalci in izdela organski predlog, če pa to ne bo mogoče vsaj natančno preveri vsa stališča in ugotovi, ali obstajajo možnosti takojšnjega dogovora in ali bo tak dogovor mogoče doseči šele kasneje. Sindikati so na tem sestanku baje predvsem predlagali, naj vlada pristane na pogajanja za obnovitev delovnih pogodb za tiste kategorije javnih uslužbencev, katerih pogodbe so zapadle in naj obenem z obnovitvijo delovnih pogodb reši tudi vprašanje

Zgoraj ministri Forte, Bodrato, Scotti in Goria, spodaj sindikalni voditelji Lama, Carniti in Benvenuto med včerajšnjim sestankom AP

Kljub mednarodni recesiji se izmenjava med Italijo in SFRJ pozitivno razvija

PULJ — Jugoslovanska delegacija v okviru italijansko-jugoslovanskega mešanega odbora za gospodarsko sodelovanje, ki se je včeraj sestala v Umagu, je podala obračun za leto 1982 ter ugotovila, da se je kljub svetovni recesiji gospodarska izmenjava med obema državama zadovoljivo razvijala in dosegla milijardo 900 milijonov dolarjev. V prihodnjem letu 1983 se bo obseg izmenjave predvidoma povečal za nadaljnjih 19 od sto tudi ob upoštevanju dejstva, da bodo jugoslovanska in italijanska podjetja skupno nastopila na tujih tržiščih.

Ugotovili so tudi, da je izmenjava ob meji v komaj preteklem letu dosegla rekordno cifro 290 milijard lir. Ob koncu je jugoslovanska delegacija izrazila pozitivno mnenje glede oblikovanja in ustanovitve mešanih trgovinskih zbornic med kraji v obmejnem področju, kar bo vsekakor še bolj razširilo gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo. (eo)

NOV ATENTAT BASKOVSKEGA SEPARATISTIČNEGA GIBANJA

ETA ubila dva agenta «guardie civil»

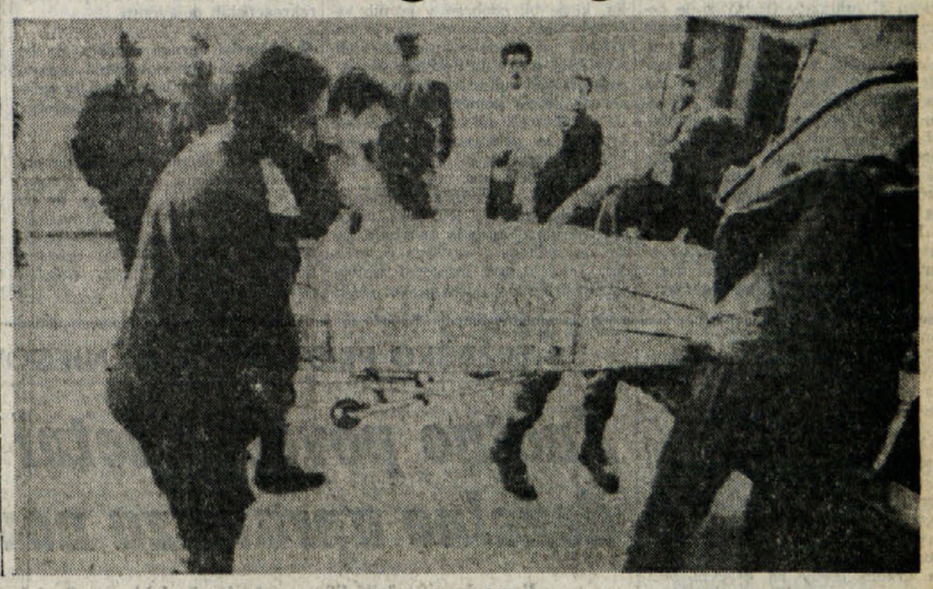

MADRID — Pripadniki baskovskega separatističnega gibanja ETA so na železniški postaji v Irunu, na meji s Francijo, ubili dva agenta španske civilne garde. 48-letni Juan Garcia je bil pri priči mrtev, 22-letni Manuel Lopez pa je težkim ranam podlegel v bolnišnici.

Agenta sta nadzorovala vlak, ki je bil ustavljen na mejnem železniškem prehodu s Francijo, ko so se iz podhoda pojavili z brzostrelkami oboroženi možje. Streljanje je povzročilo paniko med številnimi potniki, kar je napadalcem omogočilo, da so se v gneči kmalu dokopali do izhoda iz postaje, ored katero sta jih čakala pajdasa z avtomobilom, ki sta ga bila prej ukradla. Lastniku avtomobila sta povedala, da pripadata skupini ETA.

Ponoven val terorističnega nasilja je naletel na ogorčenje domala vse španske družbe. Socialistična vlada premiera Gonzaleza je brž obsodila atentat in potrdila obvezo, da bo z vsemi sredstvi skušala zatreti terorizem in strogo kaznovati storilce umorov.

Na sliki (telefoto AP): trupla enega izmed agentov španske civilne garde odnašajo s prizorišča včerajšnjega atentata baskovskih separatistov ETA.

VAL MAFIJSKIH IN KAMORISTIČNIH UMOROV NA JUGU ITALIJE NE POJENJUJE

MAFIJSKEMU BOSSU TOMMASU BUSCETTI SO UBILI VČERAJ TUDI BRATA IN NEČAKA

Tudi na območju Neaplja so v samih dvanajstih urah ubili štiri osebe

PALERMO — Vojna v mafijskem podzemlju Palerma se nadaljuje. Nadaljuje pa se tudi «iztrebljanje» družinskih članov mafijskega bossa Tommasa Buscette, zloglasnega «Don Masina».

Včeraj sta namreč padla pod streli poklicnih morilcev tudi 67-letni lastnik tovarne stekla Vincenzo Buscetta in njegov sin 42-letni Benedetto, Tommasov brat, oz. nečak. V njuno steklarno sta zjutraj vstopila neznanca s pretvezo, da kupujeta zrcalo ter sta nato hladnokrvno ubila očeta in sina ter se pes oddaljila s kraja zločina. Policija, ki je takoj prihitela na kraj dogodka, je nemudoma zaslišala uslužbence podjetja, ki so bili priča zločina, vendar nihče med njimi ni nič videl, nič slišal, se ničesar spominjal . . .

Vse bolj očitno postaja, da želijo rivalske mafijske družine ustvariti okrog Tommasa Buscette vedno več «praznine». Sredi septembra sta neznano kam izginila njegova sinova Antonio in Benedetto, njun beli volvo pa je policija našla nedaleč od doma s ključi v stikalu. Pred štirimi dnevi je v svoji pizzeriji izdihnil pod streli killerjev njegov zet Genova, zdaj pa še sin in vnuk. Tommasa skušajo brez dvoma spraviti v položaj, ko se ne bo imel več kje skrivati in ga nameravajo «izbezati na svetlo». Da bo tam služil le za tarčo najetih morilcev ni treba pripomniti.

Kdo je pravzaprav Tommaso Buscetta, da mu posveča palermsko podzemlje toliko «pozornosti»?

Možakar je bil eden glavnih voditeljev sicilske mafije, ko je moral leta 1963 pred italijansko policijo pobegniti najprej v ZDA, nato pa v Južno Ameriko. Tam je postal eden največjih trgovcev z mamili in ko je brazilska policija leta 1972 našla v njegovem stanovanju kar 21 milijard lir izkupička od zaslužka s prodajanjem mamil, ga je pospremila v Italijo, kjer ga je čakalo 14 let zapora. Možakar pa se je v zaporu vzorno vedel (leta 1975 je v jetniški kapeli celo poročil svojo hčerko Felicio s pred kratkim ubitim Genovo) in leta 1980 so ga za nagrado izpustili na začasno svobodo. Buscetta pa je ukrepal drugače. Spet je pobegnil v Južno Ameriko, kjer se je ponovno oprijel trgovine z mamili, toda letos oktobra je nenadoma izginil. Številni znaki so kazali, da se je spet skrivaj vrnil v Palermo. To pa očitno ni šlo v račun rivalskim mafijskim družinam, ki so vedele, da bo s svojim «ugledom» gotovo skušal spet uveljaviti svojo prevlado nad svojimi tekmeci in tako je prišlo do «svetoštefanskega pokola» in sploh do zadnjih krvavih dogodkov v Palermu. Po vsem tem ni preveč tvegano domnevati, da morilski streli v Palermu v prihodnjih dneh še ne bodo utihnili. Vmes so namreč veliki finančni interesi in ko je govor o velikih denarnih vsotah se mafija ne ustraši ničesar, niti umorov.

Val krvavega nasilja pa ni domena le skrajnega italijanskega juga, saj je prišlo tudi na območju Neaplja v samih dvanajstih urah kar do štirih umorov.

V Cavanu je v nočnih urah vdri v hišo 32-letnega Umberta Iavarone pravi «komandos» šestih ali sedmih morilcev in ga ubil vpričo staršev, žene, treh otrok in sestre. Iavarone je bil obsojen na deset let zapora zaradi sodelovanja pri ugrabitvi Guida De Martina, sina bivšega tajnika PSI Francesca De Martina. Jelniške oblasti so ga 24. t.m. izpustile na šestdnevni božični dopust v krogu družine. Preiskovalci menijo, da so Iavaroneja ubili v okviru poravnavanja računov med ugrabitelji De Martina, ker je verjetno prišlo do raznih «nepravilnosti» v zvezi z odkupnino.

Potem, ko so predsinočnjim ubili v severnem predmestju Neaplja 25-letnega Luigija Febbraia, je prometna policija našla včeraj zjutraj pod nekim nadvozom avtoceste Neapelj - Bari (pri Casorii) še dve trupli. Neznanci so v pravem kamorističnem slogu s streli ustavili avto dveh mladih, doslej še nekaznovanih delavcev in ju ubili. 21-letni Pasquale Toscano in 30-letni Alfredo Romano sta imela od strelov «lupare» povsem iznakažen obraz in so ju očitno ubili potem ko sta že ustavila svoje vozilo. Vzroki umora pa so še popolnoma neznani.

Skupaj z zadnjimi štirimi žrtvami je bilo letos samo na področju Neaplja že 265 umorov in te številke najbolje kažejo, kakšne mere in oblike zavzema v Italiji v zadnjem času zločin. Zato je razumljivo, da je notranjega ministra Rognonija po njegovem povratku s Sicilije včeraj sprejel tudi predsednik vlade Fanfani.

TRENTO — V Trentu so tudi uradno ustanovili odbor za uresničitev referenduma, ki naj odpravi zakon o konfinaciji. Pobudnik ustanovitve odbora je bil dezerter svetovalec PPTT Domenico Fede.

Prizorišče včerajšnjega mafijskega atentata v Palermu Telefoto AP

ZARADI DOMNEVNEGA VMEŠAVANJA V POLJSKO KRIZO

Moskva sprožila žolčen napad na Vatikan in osebno na papeža

Janezu Pavlu II. očita veliko konservativnost - V Varšavi poljski sejm sprejel predlog državnega proračuna in triletnega gospodarskega razvoja

VARŠAVA — Poljski parlament je svoje zasedanje zaključil s soglasnim sprejetjem predloga državnega proračuna in resolucije o trileten razvojnem načrtu. Proračun predvideva primanjkljaj v višini 151 milijard zlotov, ki je manjši od letošnjega in tudi od napovedanega, ter porast državnih dolgov za tri milijarde dolarjev. V tej zvezi je podpredsednik vlade Janusz Obodowski pojasnil, da je Poljska pripravljena na pogajanja s svojimi upniki, da bi našli rešitev, ki bi bila v skladu s temeljnimi poljskimi interesi in ki bi prinesla dolgoročno podaljšanje odplačevanja dolgov, nujno za trdnejšo kooperacijo s kapitalističnimi državami. Rešitev poljske zadolženosti po njegovem mnenju ne bi smeli iskati v omejevanju uvoza z Zahoda, kar bi bilo v nasprotju z interesi samih upnikov, še posebno z ozirom na to, da državni proračun zaradi ameriških sankcij že sicer krči uvoz za 700 milijonov dolarjev. Glede triletnega razvojnega načrta pa se je sejm odločil za srednjo, zmerno varianto, od treh, ki so mu jih predložile pristojne komisije. Vlada bo sedaj do konca februarja morala na tej splošni osnovi izdelati podrober načrt prihodnjega gospodarskega razvoja Poljske.

Predvsem veliki sovjetski občutljivosti za razvoj notranjih poljskih razmer pa gre pripisati najnovejši in prav gotovo enega najhujših moskovskih napadov na Vatikan in na papeža Janeza Pavla II. osebno. Objavila ga je revija Politično samoizobraževanje, povzela pa agencija TASS. Članek papeža označuje za bolj nazadnjaškega od njegovih prednikov, predvsem pa ga dolži odgovornosti za poljsko krizo, ker je «navdihnil protisocialistično delovanje konservativnega klera». Simbol poljske krize, sindikat Solidarnost, dodaja članek, se ni rodil toliko zaradi neredov poleti 1980, kolikor ga je porodilo naročje cerkve. Neštete so namreč službe in organi Vatikana, ki vodijo široko protikomunistično propagando. Na njegovo politično linijo po eni strani vplivajo agresivni nameni imperialistov in sovražnikov popuščanja, po drugi pa dejstvo, da je Janez Pavel II. do socialističnih držav zavzel bistveno konservativnejše in bolj togo stališče z ozirom na svoje predhodnike, piše sovjetska revija. Poljska pa sicer ni edina država, žrtev prevratniškega delovanja Vatikana, nadaljuje članek, saj so izvedenci za propagandno dejavnost prisotni tudi po drugih socialističnih državah, tako da njihovo versko poslanstvo lahko izkoriščajo antikomunisti, ki nasprotujejo mirolju-bnemu sožitju in si prizadevajo spodkopati procese mednarodnega popuščanja napetosti.

DUBAJ — Z občutnim izboljšanjem francosko - arabskih odnosov sovpada vest, da je arabska liga črtala s svojega «črnega seznama» avtomobilsko hišo Renault, ki se je na njem znašla v začetku letošnjega leta. Seznam vsebuje imena vseh tujih podjetij, ki trgujejo z Izraelom. Odločitev ne velja za tiste Renaultove proizvode, ki jih izdeluje skupaj z ameriško tovarno General Motors.

1983: višje tarife mednarodnih poštnih in telefonskih zvez

RIM — V soboto, 1. januarja, bodo stopile v veljavo nove poštne in telefonske tarife za mednarodni promet: prve se bodo zvišale za poprečno 13 odstotkov, druge pa za 15. Gre za drugi povišek mednarodnih poštnih in telefonskih tarif v Italiji v dobrih desetih mesecih, tako da bo z ozirom na pretekli februar znesel skupno 28 odstotkov za mednarodni poštni in 24 odstotkov za telefonski promet. Poviški, ki ne sodijo med tiste, predvidene za prihodnje leto, izhajajo iz prilagoditve italijanskih tarif mednarodnim vrednostnim enotam: vrednost «zlatega franka», v katerem se izražajo mednarodne telefonske tarife, je od februarja doživela 15,2-odstoten povišek, medtem ko je «posebna pravica do dviga» ali osnova za mednarodne poštne tarife, v istem obdobju narasla za 13,2 odstotka.

Nove tarife, ki jih je že objavil Uradni list, poleg poštnih obsegajo telefonske zveze z Evropo, Sredozemljem in zunajevropskimi državami ter usluge informacijske mreže Euronet. Kdor bo prihodnje leto pisal v tujino pa naj ve, da bo moral na navadno pisemsko ovojnico nalepiti znamke za 500 lir, na dopisnico za 350, na razglednico ali voščilnico pa za 250 lir.

PO TREH DNEH BOGATE DISKUSIJE V CELOVCU

Z razpravo o razvoju kmetijstva končani Koroški kulturni dnevi

CELOVEC — Kmetijstvo in njegove razvojne tendence v današnjih kritičnih časih so bile v središču današnjega zadnjega dneva 14. Koroških kulturnih dni. Dunajski strokovnjak za kmetijstvo Franz Greis je v zanimivem referatu podkrepljenim s številnimi podatki razčlenil razvoj kmetijstva na Koroškem. Prišel je do zaključka, da je celotna situacija kmetijstva zaradi vedno večje koncentracije, zaradi odseljevanja iz obrobnih področij in zaradi subcesivnega preseljevanja kmetijske produkcije na najugodnejša področja, s čimer je povezana regionalizacija agrarne produkcije nadvse problematična. Za južno Koroško, ki je v različnih strukturah v nasprotju z zgornjo Koroško je še posebej ugotovil naraščanje polkmetijske produkcije, ki v nekaterih krajih dosega tudi do 80 odstotkov celotne kmetijske površine. Nasprotje se izraža tudi v velikosti kmetijskih obratov, saj na južnem Koroškem prevladujejo predvsem majhni obrati z do 10 hektarji zemlje. Za njim je Günter Scheer z Instituta za višje študije na Dunaju skušal nakazati nekaj možnih izhodov iz krizne situacije, ki ni samo kriza kmetijstva temveč kriza celotnih regij. Tu je poročal o izkušnjah, ki jih je v tej zvezi naredil fond za gorska področja in kot enega od izhodov predlagal samostojni regionalni razvoj pod geslom «lastna iniciativa proti resignaciji». Omenjeni fond skuša v zapostavljenih, obrobnih in gorskih področjih s posameznimi projekti kje naj ustvarijo raznovrstne manjše varčne in ne kapitalsko intenzivne obrate, pripraviti ljudi v regiji do tega, da se z lastno iniciativo postavijo proti kriznemu razvoju in tako ustavijo tudi odseljevanje. V Avstriji že teče okoli 50 podobnih projektov, ki jih podpira tudi vlada, referent pa je z ilustracijo pokazal film o zadrugi za direktno razpečevanje kmetijskih produktov, ki mimo težkih agrarnih gigantov posreduje kmetijske produkte od producentov do potrošnikov. Brez dvoma so bili tudi letošnji Koroški kulturni dnevi nadvse koristno znanstveno zasedanje, vendar organizatorji razmišljajo o tem, da bi tej prireditvi dali drugačen, predvsem bolj agresiven obraz. (Sindok)

Predsedstvo Jugoslavije ocenilo stanje na Kosovu

BEOGRAD — Predsedstvo Jugoslavije se je sešlo na seji, ki so se je udeležili tudi predsednika predsedstev Srbije in Kosova ter drugi najuglednejši funkcionarji federacije. Proučili so politično - varnostni položaj na Kosovu in ocenili, da se le-ta nenehno izboljšuje, kar je izraz in rezultat povečanja politične mobilnosti, odgovornosti in idejno - političnega delovanja organiziranih socialističnih sil pri uresničevanju političnih izhodišč za akcije Zveze komunistov Jugoslavije v razvoju socialističnega samoupravljanja, bratstva in enotnosti in skupnosti.

Dosežen je večji vpliv Zveze komunistov med delovnimi ljudmi in občani v boju proti sovražnikovemu delovanju s pozicij albanskega nacionalizma in iredentizma. Vse bolj se širi fronta naprednih sil za hitrejšo stabilizacijo političnega in gospodarskega položaja v pokrajini s čimer je zožen prostor za delovanje sovražnika.

Pomemben napredek uri urejanju položaja se kaže tudi v normalnem poteku različnih družbenih dejavnosti kot so delegatske volitve in volitve v družbeno - političnih organizacijah, delo v šolah in številne politične, kulturne, športne in druge prireditve. Družbeno - politični in državni organi ter organizacije so se v tem obdobju boja proti sovražnikovemu delovanju na Kosovu tudi sami bolj usposobili, kadrovsko okrepili in boljše organizirali za uspešnejše izvajanje svojih nalog.

Predsedstvo je poudarilo nujnost nadaljnjega angažiranja in polne mobilnosti vseh organiziranih socialističnih činiteljev proti protirevolucionarnim silam za kar so predvideni vsi potrebni ukrepi. Posebej so poudarjali nujnost okrepljenih prizadevanj za premagovanje velikih težav s katerimi se sooča kosovsko gospodarstvo.

Arafat želi doseči sporazum z Izraelom

PARIZ — V intervjuju, ki ga bo kmalu objavil francoski tednik «Les nouvelles litteraires», je voditelj PLO Jaser Arafat izjavil, da je pripravljen stopiti pred izraelske televizijske kamere, da bi Izraelcem prebral sporočilo, v katerem bi predvsem poudaril, da si želi pravičnega miru, ki pa ga ne smejo vsiliti oklepna vozila. Moja organizacija, je poudaril Arafat, je pripravljena sprejeti medsebojno priznanje pravice do obstoja Izraela in PLO, odločno pa nasprotuje enostranskemu priznanju Izraela (za kar se ogrevajo ZDA in Egipt), ker «ni mogoče zahtevati, naj žrtev prizna svojega morilca».

Glede Beginove vlade je Arafat dejal, da je njen padec odvisen od moralne odgovornosti posameznih Židov, da pa utegnejo ta padec pospešiti tudi pokoli, ki jih je izraelska vojska zagrešila proti palestinskemu ljudstvu. Kar zadeva libanonsko - izraelskih pogajanj, ki so se predvčerajšnjim pričela v Haldeju, pa je vodja PLO poudaril, da mu je libanonski predsednik Džemajel zaupal, da ne bo podpisal mirovne pogodbe z Izraelom.

Prav pogajanja v Haldeju so še zmeraj v ospredju pozornosti bližnjevzhodnih opazovalcev. Pred današnjim nadaljevanjem pogovorov v Kiriat Šmoni, v Galileji, velja največjo pozornost nameniti reakcijam libanonskega tiska. Ta poudarja, da bodo pogajanja brzkone dolga in naporna. V Haldeju niso dosegli sporazuma, ker Izrael želi najprej doseči «normalizacijo» odnosov med državama. Libanon pa to vprašanje odločno postavlja ob rob in zahteva predvsem umik izraelskih čet s svojega ozemlja. Precej nesoglasij je tudi v zvezi z vlogo ZDA, ki jih Bejrut želi neposredno vpleti v pogajanja. Temu Begin odločno nasprotuje, ker se boji vmešavanja Reaganove uprave, zlasti kar zadeva naseljevanja izraelskih kolonov v Cisjordaniji in Gazi.

Hudi boji v Afganistanu

KABUL — Sovjetske oborožene sile so včeraj sprožile napad proti pozicijam afganistanskih gverilcev na področju Jalalabada, kjer so prejšnji teden uporniki uničili večje število sovjetskih helikopterjev.

Medtem prihajajo iz Afganistana vesti, da so sovjetski vojaki iz sosednih republik že večkrat pomagali muslimanskim gverilcem. Do takega dogodka je prišlo prav pred kratkim, ko je skupina sovjetskih vojakov iz Uzbekistana pomagala gverilcem iti čez minirano polje in napasti neko sovjetsko postojanko.

NA SINOČNJEM ZASEDANJU

Pokrajina odobrila finančne prispevke kulturnim društvom in ustanovam

Za sklep so glasovali LpT, PSI, PSDI in PRI, medtem ko so se svetovalci KPI, KD in SSk vzdržali

Tržaški pokrajinski svet je na sinočnji seji odobril denarne prispevke kulturnim ustanovam, društvom in bližkom, ki delujejo na območju pokrajine in ki so naslovili na upravo posebne prošnje. Gre za vsoto 87 milijonov lir, ki jo je pokrajini dala na razpolago dežela Furlanija - Julijska krajina v smislu deželnega zakona št. 68 o razdeljevanju finančnih sredstev za razvoj kulturnih dejavnosti. Za omenjeni sklep so glasovali svetovalci Liste za Trst, PSI, PSDI in PRI, predstavniki KPI, KD in Slovenske skupnosti pa so se vzdržali, medtem ko sta proti glasovala le neofašistična svetovalca.

Razdelitev teh denarnih prispevkov je v preteklosti naletela na upravičena negodovanja in na negativne kritike med našimi kulturnimi organizacijami, ki so jih javne uprave enostavno zanemarjale ali pa jim niso posvečale pozornosti, ki jo bi sicer po stvarnem delovanju tudi zaslužile. Sodeč po številkah in po prvem površnem pregledu odloka, ki je bil odobren v poznih večernih urah, sklepamo, da je pokrajina pri razdeljevanju teh sredstev letos posvetila nekoliko več pozornosti naši kulturni stvarnosti, kar seveda še ne pomeni, da je uprava v celoti ali deloma sprejela vse prošnje za prispevke. O porazdelitvi teh sredstev in o razpravi bomo podrobneje poročali jutri.

Večji del sinočnjega zasedanja, ki je bilo zadnje v letu 1982, pa je pokrajinska skupščina namenila zadevam rednega upravnega poslovanja. Tako je svet imenoval zastopnike pokrajine v upravni svet IACP ter odobril sklep glede zaposlovanja pokrajinskih uslužbencev. Naj omenimo, da je bil odbornik Čok (PSI) imenovan kot zastopnik tržaške pokrajine v dve deželni komisiji, za vprašanja športa in za vprašanja rekreacijskih dejavnosti.

● **Občinska uprava obvešča,** da bo matični urad ob novoletnih praznikih sprejemal prijave smrti in izdajal dovoljenja za pokop v nedeljo, 2. januarja, od 8 do 11. ure.

● **Tržaška občina obvešča,** da občinska pogrebna služba v soboto, 1., in v nedeljo, 2. januarja, ne bo delovala. V nujnih primerih naj občani zato v omenjenih dneh pokličejo KZE (telef. 790-235) oziroma dežurno pogrebno službo (telefon 820-424).

328 stanovanj IACP na območju Ul. Don Bosco

Občinski odbor je na svoji zadnji seji namenil vsoto 580 milijonov lir za izredna vzdrževalna dela na raznih šolskih poslopjih v mestu. Odbor je nadalje sklenil, da bo priporočil skupščini, naj bi uvedli pazniško službo v javnih parkih in vrtovih. Letni izdatek bi v primeru, da bi to službo opravljali priletni občani, znašal okrog 32 milijonov lir. Nadaljnji sklep odbora se je nanašal na izstavitev dovoljenja, na podlagi katerega bo zavod za ljudske gradnje IACP zgradil na območju Ul. Don Bosco 328 novih stanovanj. Odbor je končno nakazal ACT vsoto 127 milijonov lir za izstavitev avtobusnih izkaznic po znižani ceni upokojencem in drugim kategorijam občanov.

● **Tržaška občina obvešča,** da bo mestna knjižnica 31. decembra popoldne zaprta.

● **Da bi olajšali promet** s paketi in prtljago na železniški postaji, je bil v Miramarskem drevoredu, pred stavbo označeno s številko 2, določen 15 metrov dolg prostor, na katerem je po novem prepovedano parkiranje vozil.

V NABITO POLNI MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

Prav uspela novoletna prireditev upokojencev, invalidov in aktivistov

Med številnimi novoletnimi prireditvami, ki si bodo danes in jutri sledile tudi na tržaškem področju, naj tokrat omenimo novoletno prireditev, ki so jo kot že nekaj let zapovrstjo skrbno in lepo pripravila tri društva oziroma organizacije, ki na tržaškem področju predstavljajo starejšo generacijo slovenske narodnostne skupnosti. To so Društvo slovenskih upokojencev, Združenje aktivistov in Zveza vojnih invalidov narodnoosvobodilne borbe. Šlo je za tradicionalno družabnost, kot smo že poudarili, ki je bila sinoči v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu in ki je bila tokrat še posebno uspešna, saj se je je udeležilo toliko ljudi, kot jih organizatorji niso pričakovali, tako da je bila dvorana vse premalo prostorna, a zato morda še bolj primerna za tisto močno doživeto in s toplino obarvano in prepojeno novoletno domačnostjo, ki je nudila vsem udeležencem, da so se na njej pozabavali, nasmejali in preživeli nekaj ur v prijetnem in tovariškem vzdušju.

Udeležence so v imenu vseh treh organizacij oz. društev pozdravili predsednica Združenja aktivistov Neva Lukeš, za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu prof. Vladimir Turina, za Zvezo vojnih invalidov NOB pa Dušan Furlan, ki so poleg najboljših želja za zdravje in dobro počutje svojih članov izrazili tudi svoje mnenje o koristnosti takih srečanj, ki omogočajo, so dejali, nekaj prijetnih družabnih trenutkov vedrega razpoloženja, vendar pa tudi v tem primeru konkreten prispevek k celotni dejavnosti vseh treh organizacij, ki se s svojim delom koristno in polno uokvirjajo v celotno delovanje vse slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, kot tudi v borbo vseh naprednejših sil tega področja za mir, prijateljsko sožitje med slovenskim in italijanskim prebivalstvom ter v krepitev prijateljskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Živimo v času, so poudarili govorniki, ko nihče ne more in ne sme biti brezbrižen za to, kar se dogaja okrog nas. Že vrsto let ugotavljamo, je dejal Dušan Furlan v svojem govoru, kako odgovorne oblasti svojevoljno manipulirajo z našimi problemi in s pravicami, ki nam pripadajo, pa vendarle so bili storjeni, je dejal, koraki naprej, ustvarjeni so bili temelji, na katerih bo mogoče nekaj trajnega in koristnega zgraditi. Odvisno pa bo od naše vztrajnosti, je zaključil, naše enotnosti, naše nepopustljivosti, če bomo pri tem uspeli. Skušajmo v tem smislu, je nadaljeval tudi razvijati naše delovanje, utrjevati v nas tisto demokratično antifašistično zavest, gojiti medsebojne stike, ki so potrebni za naš narodnostni obstoj in tudi nasploh za mir in mirno sožitje na tem področju.

Na prireditvi, ki sta se je kot gosta udeležila jugoslovanska konzula Marjan Banko in Nevenka Kovačič, so v kulturnem delu sodelovali pevci pevskega zbora iz Divače, ki so pod vodstvom svojega dirigenta Edija Raceta lepo zapeli nekaj narodnih resmi in poželi zasluženi aplavz. Celotni večer, ki je potekal v prijetnem in prijateljskem vzdušju je s svojo harmoniko popestril še Mirko Maver. Organizatorji so ob koncu obogatili celotno prireditev še z loterijo, ki je osrečila nekaj dobitnikov.

Na sliki: del zelo številnih udeležencev sinočnje družabnosti v Kulturnem domu.

Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 30. decembra
EVGEN
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.29 — Dolžina dneva 8.43 — Luna vzide ob 16.33 in zatone ob 7.39.
Jutri, PETEK, 31. decembra
SILVESTER

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,9 stopinje, najnižja 4 stopinje, ob 18. uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1026,5 mb raste, veter severozahodnik 18 kilometrov na uro, vlaga 22-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Andrej Sulli, Martina Sgomba, Arturo de Luyk, Marco Carriglio, Edoardo Tomsič, Nicola Coraci.

UMRLI SO: 80-letni Manlio Udina, 89-letni Romano Valussi, 63-letni Silvio Blasco, 81-letni Luigi Guizza, 76-letna Nerina Vidali por. Belli, 62-letni Giuseppe Agricola, 71-letni Ferruccio Furlan, 83-letna Maria Zonta vd. Orzan, 53-letna Maria Scher por. Parenzan, 75-letna Maria Pishon vd. Benes, 72-letna Elisabetta Fabbri vd. Gherbavaz, 83-letni Francesco Vallon.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV aprila 6, Sesljan, Občine, Milje (Lungomare Venezia 3).
(od 8.30 do 16.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Sesljan, Občine, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197;

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20.

Prispevki

Ob prvi obletnici smrti Kati Gorup darujeta mož Josip in sin Drago z družino 15.000 za SKD Tabor, 15.000 za sekcijo KPI Riko Malalan Občine - Bani in 15.000 lir za opensko sekcijo VZPI - ANPI.

V.D. daruje 10.000 lir za SKD Tabor.

Ob prvi obletnici smrti drage Kati Gorup daruje sestra Danila Maver 10.000 lir za SKD Tabor.

Ob priliki rojstnega dne daruje Luciana Tence v spomin na svoje drage in posebno na svojega očeta 25.000 lir za KD Vesna in 25.000 lir za ŠD Vesna.

Novinarji Primorskega dnevnika in agencije Alpe Adria izrekajo kolegu Fabiu Benesu iskreno sožalje ob izgubi drage matere.

Vodstvo LpT graja lastne svetovalce

Vodstvo Liste za Trst je včeraj izdalo tiskovno sporočilo (našemu uredništvu ga niso poslali) v katerem v bistvu graja tiste lastne svetovalce v tržaškem pokrajinskem svetu, ki niso glasovali proti sklepu, da bi pokrajinska uprava vložila uradni priziv na državni svet glede znane razsodbe deželnega upravnega sodišča (TAR), ki je prepovedalo uporabo slovenščine na zasedanjih pokrajinskega sveta. Sklep je bil sprejet z glasovi komunistov, socialistov, SSk, socialdemokratov, republikancev, Gibanja za Trst in treh svetovalcev LpT. Trije svetovalci liste so glasovali proti, eden se je vzdržal, eden pa je zapustil sejno dvorano. Proti sklepu so glasovali še svetovalci KD in misovca. Svetovalci LpT pa so, kot smo zapisali, glasovali na štiri različne načine.

Vodstvo LpT je sedaj združilo «različna» obnašanja svojih svetovalcev v eno in to «negativno» stališče, pri tem pa se sklicuje na statut, ki se glede na uporabo slovenščine v javnosti nanaša na skupno tolmačenje 3. in 6. člena ustave. Gre v bistvu za tezo, na podlagi katere, naj bi bilo možno uporabljati v javnosti različne jezike od italijanščine samo, če obstajajo ustrezni državni zakoni. V bistvu je s tem Lista potrdila razsodbo deželnega upravnega sodišča in se izrekla proti sklepu pokrajinske uprave, da lahko slovenski svetovalci uporabljajo na sejah materin jezik.

Ob tem je seveda treba ugotoviti dvoje: prvič to, da se je Lista za Trst razbila pri glasovanju v pokrajinskem svetu in pozneje dosegla «enotnost» s tem, da je vodstvo grajalo nekatere svoje svetovalce, češ da niso spoštovali statuta stranke. Bo ta priklic k spoštovanju statuta resnično zacelil razpoko?

Druga ugotovitev je seveda ta, da je LpT ob tako važnem problemu, kot je uporaba slovenščine, zavzela nasprotno stališče od laiko-socialistov, s katerimi zaseda odborniška mesta na pokrajini. Kaj lahko to pomeni za bodočnost koalicije med LpT in laiko-socialisti? Vprašanje je umestno, saj je problem Slovencev eden izmed bistvenih v tržaškem in deželnem političnem in ne samo političnem življenju.

TRŽAŠKO PRISTANIŠČE IN NJEGOVI PROBLEMI

Znatno povečan letni prispevek deželne uprave za nove naložbe

Namesto prvotnih 30 zagotovljenih luki v prihodnjem desetletju 40 milijard lir - Ni denarja za decembrske plače pristaniščnikov - Sindikati za tesnejše sodelovanje med zasebnimi industrijci in prevoznim sektorjem

Z nedavno odobritvijo proračuna za poslovno leto 1983, razvojnega načrta 1983-85 in ustreznega finančnega zakona, je deželna uprava znatno povečala letni prispevek v korist Neodvisne ustanove tržaškega pristanišča. Na priporočilo same luške ustanove je namreč dežela povečala letni prispevek za nove investicije v luki, ki ga je določal zakon štev. 44 iz letošnjega junija in ki je znašal 3 milijarde lir, na 4 milijarde letno, to je na 40 milijard v desetih letih. Omenjena sredstva, po eno milijardo lir na leto, je deželna uprava svoj čas že namenila tržaškemu pristanišču, vendar kot delno kritje obresti na posojila, ki bi jih luška ustanova najela pri bankah za uresničevanje novih naložb. Višina obrestnih mer pa je odvrnila luško ustanovo od tega, da bi najela nove kredite ter se je rajši odločila za to, da predlaga deželni upravi drugačno uporabo razpoložljive milijarde.

Finančna pomoč deželne uprave na račun naložb v tržaškem pristanišču se podeljuje na podlagi trietnih načrtov, ki jih pripravlja luška ustanova in potrjuje deželni odbor. Prvi sprejeti načrt se nanaša na triletje 1982-85 ter si je luška ustanova v njegovem okviru doslej zagotovila novih naložb v skupni vrednosti okrog 9 milijard lir. Načrt je luška ustanova v zadnjem času nekoliko popravljala ter ga je že predložila deželnemu odboru — ki naj bi ga odobril v januarju prihodnjega leta — kot nov triletni načrt za obdobje 1983-86. S finančnimi sredstvi, ki jih daje na razpolago po omenjenem zakonu deželna uprava, ima luška ustanova možnost, da opravlja nove investicije, dokončuje že načete naložbe in nabavi novo tehnično opremo, pa tudi da opravlja izredna vzdrževalna dela na tehničnih napravah in da podpira pobude, usmerjene v povečanje produktivnosti luškega kompleksa.

Medtem se v luki zaostrujejo problemi, ki jih povzroča nelikvidnost blagajne, iz katere prejemajo mesečne plače člani enotne družbe pristaniščnikov. Ti — skupno gre za 1740 delavcev — so 17. decembra prejeli trinajsto plačo, niso pa še prejeli plače za mesec november, ki bi jo morali vnovčiti pred dvema tednoma. Za novembrsko plačo je zdaj v blagajni enotne družbe dovolj denarja in kaže, da jo bodo začeli izplačevati že danes, ni pa v blagajni sredstev za izplačilo decembrske plače in ustreznih socialnih dajatev. Konzul enotne družbe pristaniščnikov Hikel je v tej zvezi včeraj naglasil, da je sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL zaradi tega oklicala splošno mobilizacijo prizadetih delavcev. Ti se bodo zbrali 4. januarja na sindikalni skupščini, da pregledajo nastali položaj in da se opredelijo za nadaljnje oblike sindikalnega boja v obrambo svojih interesov, in da sestavijo dokument z zahtevami, ki jih bodo njihovi predstavniki predložili 7. januarja v Rimu novemu ministru za trgovinsko mornarico Di Giesiju. Enotna sindikalna zveza je nadalje zahtevala sklic posebnega sestanka z vodstvom tržaškega pristanišča in s predsednikom deželne vlade Comellijem, da bi skupno obravnavali pereče vprašanje nelikvidnosti blagajne enotne družbe pristaniščnikov.

V tesni zvezi s poslovanjem tržaškega pristanišča je tudi vprašanje, ki so ga vzeli v razpravo na včerajšnjem sestanku deželnih predstavnikov sindikatov kovinarjev in prevoznega sektorja. Gre za predlog sindikalnih organizacij, po katerem naj bi se zasebne železarne v deželi dogovorile za konzorcialno izkoriščanje prevoznih in pristaniških storitev. Racionalizacija prometa bi namreč po mnenju sindikatov koristila tako industrijcem kakor tudi tržaški in drugim lukam v deželi, njen pomen pa bi bil lahko toliko večji, ko bi pozneje to sodelovanje raztegnili tudi na Fincantieri in na državne železnice.

● **Tržaška občina obvešča,** da bodo občinske izpostave v mestu (in ne tudi na Krasu) delile avtobusne izkaznice po znižani ceni za mesec januar še v ponedeljek, 3. januarja, od 16.00 do 18.30.

OD 3. JANUARJA 1983

590 delavcev «Terni» v dopolnilni blagajni

Na podlagi sporazuma, ki je bil te dni dosežen na sedežu organizacije Intersind med predstavniki delavcev in vodstva škedenjske železarne «Terni» (bivše Italsider), bo 3. januarja 590 delavcev prešlo v dopolnilno blagajno za dobo 13 tednov, to je do 31. marca 1983. Ukrep zadeva 514 delavcev, 70 uradnikov in 6 nameščencev «posebnih kategorij». Vse kaže, da bo dopolnilna blagajna trajala za nekatere delavce krajšo in za druge daljšo dobo ter so v tem pogledu predvidene tudi določene rotacije. Podroben potek dopolnilne blagajne je namreč še predmet pogajanj med sindikati in vodstvom železarne. V pravkar podpisanem sporazumu sta se prizadeti stranki vsekakor dogovorili o novem preverjanju položaja v tovarni vsaka dva tedna.

Urnik trgovin ob praznikih

Ob novoletnih praznikih bodo trgovine delale s spremenjenimi urniki. V nedeljo, 2. januarja, bodo lahko odprte mlekarne, pekarne in cvetličarne. Odprte bodo samo v jutranjih urah.

V ponedeljek, 3. januarja, bodo odprte trgovine jestvin, drogerije in cvetličarne.

SODEČ PO GLASOVIH ZADNJIH DNI

Vittorja bodo v kratkem premestili v drug zapor

Danes na Reki baje razsodba proti mednarodni mreži tihotapcev

Namestnik državnega pravdnika Oliviero Drigani, ki preiskuje afero Calvi - Vittor, je včeraj v našem mestu zaslišal nekatere osebe v zvezi s kratkim bivanjem tragično umrlega milanskega bančnika v Trstu. V zvezi s temi zaslišavanji vlada preiskovalna tajnost, sodnik je le izjavil, da ni še nihče našel kovčka, ki ga je imel s seboj Calvi že ob odhodu iz Rima. V tem kovčku naj bi po mnenju nekaterih bančnik hranil zelo važne dokumente v zvezi s poslovanjem Banca Ambrosiana. V sodnih krogih pa ni nihče potrdil vesti, ki so je objavili nekateri časopisi in po kateri naj bi bil Calvi zapustil Trst in zbežal v Jugoslavijo z gliserjem, ki je last zaprtega tržaškega tihotapca Silvana Vittorja.

Slednji, ki so ga kot znano aretirali 22. decembra, je še vedno zaprt v samici tržaških zaporov, čeprav krožijo glasovi, da ga bodo v kratkem iz varnostnih razlogov premestili iz Coronea v neki drug zapor v severni Italiji.

Naj omenimo, da je Vittor vpleten tudi v sodno obravnavo proti večji in kot kaže tudi zelo dobro organizirani tolpi tihotapcev, ki se v teh dneh odvija na Reki. Jugoslovanski varnostni organi so po dolgi preiskavi odkrili, da je tolpa s hitrimi gliserji tihotapila iz Trsta na istrsko obalo televizorje, magnetofone in velike količine kave ter vse to prodajala v notranjost države. V afero je vpletenih 22 oseb, med katerimi je največ Jugoslovanov. Reško sodišče bi moralo že danes izreči razsodbo proti voditeljem te tihotapske mreže.

Motociklist podrl žensko in zbežal

Mlad motociklist je včeraj zgodaj križiščem z Ul. Xidias 74-letno gospodinjo Marijo Della Giovanna. Žensko je sunek vrgel na tla, pri čemer si je verjetno zlomila stegnenico in se bo morala zato zdraviti vsaj mesec dni. Ponesrečenko so z rešilcem Rdečega križa prepeljali v bolnišnico, o mladem motociklistu, ki je zakrivil nesrečo, pa ni bilo ne duha ne sluha. Ko je žensko podrl, se je sicer ustavil, toda kasneje, ko se je okrog ponesrečenke zbrala truma radovednežev, je izkoristil priložnost in jo popihal. Policija ga sedaj išče.

Izleti

Sekcija KPI «J. Verginella» iz Križa prireja septembra 1983 krožni izlet po Sovjetski zvezi (Moskva, Samarkanda, Taškent, Talin, Moskva). Informacije dobite v večernih urah na tel. 220-213. Število mest je omejeno.

Razstave

Danes, 30. decembra, ob 19. uri, bo v galeriji Loža v Kopru svečano odprtje velike razstave, ki jo v galerijah Loža in Meduza prirejajo Obalne galerije. Gre za razstavo nove evropske in ameriške risbe, na kateri sodeluje kakih 70 sodobnih slikarjev iz ZDA, Italije, Nemčije, Avstrije, Švice, Portugalske, Anglije in Francije.

V Galeriji TK - Ul. sv. Frančiška Lojze Spacal razstavlja slike in kolaže malega formata.

V visoki starosti 94 let nas je zapustila naša draga mama, nona in pranona

MARIJA METLIKOVEC vd. PERIC

Pogreb drage pokojnice bo danes, 30. t. m., ob 14. uri iz hiše žalosti, Cerovlje 3, v mavhinjsko cerkev.

Žalujoče družine

Cerovlje, Ankaran, 30. decembra 1982

Dne 23. decembra nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

RUDOLF RUPEL

K večnemu počitku smo ga spremili v ponedeljek, 27. decembra.

Posebno se zahvaljujemo dr. Petru Starcu, g. župniku, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, cerkvenemu pevskemu zboru, nosilcem krste in vencev, darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoče družine Rupel, Rebula in Giraldi

Prosek, Bremen, Melbourne, 30. decembra 1982

Ob prvi obletnici smrti

IVE ŠAVRIN por. OZBIČ

se je z ljubeznijo spominjajo

mož Franc, sin Darko, hčerke Sonja, Erna in Gabri z družinama

Trst, 30. decembra 1982

30. 12. 1981 30. 12. 1982

Ob prvi obletnici smrti

KATI GORUP

se je spominjata

mož in sin z družino

Občine, 30. decembra 1982

Umrl je prof. Manlio Udina avtor tez o juridičnem položaju Trsta po vojni

28. decembra je v visoki starosti 80 let umrl znani strokovnjak za mednarodno pravo prof. Manlio Udina, ki je celo svoje akademsko življenje prebil na tržaški univerzi. Njeno rast je spremljal tako rekoč od ustanovitve, saj je že leta 1927 začel predavati mednarodno pravo, v tridesetih letih je bil njen rektor, pozneje pa dekan juridične fakultete. Vse do leta 1978 je vodil inštitut za mednarodno in primerjalno pravo, ki ga je pred pol stoletja tudi sam ustanovil. Ni preveč, če rečemo, da tržaška univerza v svojih pozitivnih razsežnostih, kot živo središče visokega študija, pa tudi v svoji pogosto še ne povsem premagani rezerviranosti do bližnjega slovenskega in jugoslovanskega sveta, nosi pečat pravkar umrlega profesorja.

Prof. Udina se je kot znanstvenik znašel v dokaj zavidljivem položaju, da je namreč živel v času in prostoru, ki sta njegovi raziskavi nudila dosti dragocenih pobud. Če pomislimo, da je naše ozemlje v zadnjih štirideset letih bilo v središču ostrega spora med državami, obenem pa tudi predmet treh mednarodnih pogodb, bomo razumeli, da prof. Udini ni manjkalo snovi za široko zasnovano pa tudi aktualno znanstveno delo. V zvezi s tržaškim vprašanjem je mogoče v njegovi misli zaslediti pomemben premik, ki ga velja pobliže razčleniti. 4. decembra 1949 je takratni rektor tržaške univerze Ettore Cammarata ob slovesni otvoritvi akademskega leta preseneti svoje poslušalce s tezo, da italijanska suverenost nad STO ni ugasnila. Svojo trditev je podprl z ugotovitvijo, da 21. člen italijanske mirovne pogodbe, s katerim je bilo ustanovljeno STO, nikdar ni stopil v veljavo, češ da teritorij kot mednarodni osebek ni nikdar zaživel. Dva dni pozneje, 6. decembra 1949, je Manlio Udina v članku objavljenem v «Il Giornale di Trieste» še razvil to trditev, ki je seveda takoj naletela na navdušen odjek na italijanski strani in na živahne ugovore na jugoslovanski (primerjaj Ivan Tomšič, Da li suverenost nad STO zaista još pripada Italiji?, Medjunarodni problemi, april - junij, 1950). Anglo - ameriške vojaške oblasti proti Cammaratovi in Udinovi tezi sicer niso javno nastopile, čeprav so jo od samega začetka smatrale kot «mit», ki jim je bil v napoto, ker je otežkočil njihovo nič kaj lahko administracijo cone A. Tudi po Londonskem sporazumu italijanska vlada ni resno nastopila proti tistim krogom, ki so širili ta mit in zagotavljali, da je Rim ohranil svojo suverenost nad cono B. Prof. Udina pa je z dokajšnjim intelektualnim pogumom v svojih študijah, posvečenih tržaškemu vprašanju začel zagovarjati nasprotno stališče in se tako prebil do prepričanja, da je italijanska suverenost nad STO prenehala 15. septembra 1947, čeprav z druge strani ni priznaval nastanka novega mednarodnega osebka temveč je zagotavljal tezo, da je teritorij postal nekakšna «terra nullius sui generis». Pozneje je ocenil Londonski memorandum kot kompromis, ki ga je italijanska stran morala sprejeti zato, da reši «kar se rešiti da». Pri tem se je narahlo obregnil ob tiste tržaške veljake, ki so pri Scelbovi vladi nastopili proti sprejetju sporazuma. Izhajajoč iz tega stališča je tudi pisal o Osimskih sporazumih kot o dokončni rešitvi dolgoletnega spora med Italijo in Jugoslavijo, rešitvi, ki je odpravila z vsemi še odprtimi političnimi ali juridičnimi vprašanji, vezanimi na vprašanje meje med obema državama. In tudi ta teza marsikomu v Trstu ni bila povsem všeč.

● **Okenca v uradih ACEGA bodo** jutri odprta samo od 7.25 do 9. ure zaradi predprazničnega dne.

MALA ČRNA KRONIKA

Trčenje motornih vozil: trije ranjeni, eden s pridržano prognozo

Vraževernež bi verjetno takoj našel kakšno posebno razlago za naključja, ki povezujejo včerajšnjo črno kroniko. Kot bi bilo domenjeno, se je namreč večina včerajšnjih prometnih nesreč pripetilo okrog 14. ure. Približno ob tej uri se je pripetila smrtna nesreča v Miramarskem drevoredu, o kateri poročamo na drugem mestu, in okrog te ure so se dogodile še druge, med katerimi moramo zaradi resnosti njenih posledic posebej omeniti nesrečo v Ul. Piccardi, v bližini poslopja št. 36, kjer sta trčili motorni vozili. Trije mladi ljudje so se morali zaradi tega zateči v bolnico, eden od njih pa ima tako resne poškodbe, da je njegovo življenje v nevarnosti.

Nesreči sta verjetno botrovali, kot se to pogosto dogaja, precejšnja doza neprevidnosti in mladostna zagnanost. Dejstvo je, da se je 20-letno Saro Sattin iz Ul. Piccardi, ki se je nič hudega sluteč peljala na svojem garelliju proti domu, zaletel z vespo 125 18-letni mehanik Eligio Parma iz Ul. Castiglioni 7, s katerim se je peljal 19-letni Claudio Veglia iz Škednja. Vse tri je vrglo na asfalt in vse tri so morali z rešilnim avtom RK odpeljati v bolnico. Medtem ko sta se Sattinova in Veglia laže poškodovala, čeprav se bosta morala zaradi številnih udarcev in ran zdraviti najmanj dva tedna, so Parmo sprejeli zaradi prebitja lobanje na nevrokirurškem oddelku s pridržano prognozo.

Avtomobilsko trčenje pri Tendi rossi

Malo pred nesrečo v Ul. Piccardi so morali bolničarji Rdečega križa poseči na obalni cesti, v bližini restavracije Tenda rossa kjer je cesta očitno kot nalašč za prometne nesreče. Tokrat sta bila na vrsti avtomobila iz Vidma in iz Gorice. Goriško vozilo, ki ga je upravljal 23-letni Ferrucio Basile v smeri proti Trstu, je iz še nepojasnjenih razlogov zaneslo proti levi strani cestišča, kjer je najprej dregnilo nasproti vozeče dostavno vozilo iz Vicenze ter nato treščilo v citroen pallas videmske registracije, v katerem se je peljala družina Acchiardi, oče Enrico, mati Maria Teresa, hči Chiara Maria in sin Paolo, ki je avtomobil upravljal. V nesreči se je vseh pet potnikov poškodovalo, vendar so le goriškega voznika Basileja in 51-letno Mario Tereso sprejeli na zdravljenje v bolnici. Prvega na okulističnem oddelku, ker so mu drobci razbitega vetrobrana poškodovali oko, drugo pa na nevrokirurškem oddelku zaradi raznih ran in udarcev. Za oba je prognoza okrevanja petnajst dni. Ostalim trem so v bolnici dali le prvo pomoč.

Izsiljevanje prednosti je drago stalo 20-letnega Francesca Degrassija iz Ul. Oberdorfer, ki se je okrog 14. ure peljal z motorjem cagiva 350 po Ul. Molino a vento navzgor in pri križišču z Ul. Montecchi sploh ni pogledal na desno, od koder je prihajal s fiatom 128 Ugo Degrassi (isti priimek zgolj naključje) iz Ul. Zanetti 14. Fanta je zbilo na tla, pri čemer se je nekoliko potolkel. V bolnici so ga sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v mesecu dni.

VČERAJ V ZGODNJIH POPOLDANSKIH URAH

SMRTNA PROMETNA NESREČA PRI BARKOVLJANSKEM PODVOZU

Z avtom je zavozil s ceste in treščil v drevo - Žrtev je 47-letni uradnik Antonio Mappa

Nevarni ovinki pri podvozu v Miramarskem drevoredu, ki so terjali že toliko človeških žrtev, so bili včeraj spet usodni. V zgodnjih popoldanskih urah se je tu smrtno ponesrečil 47-letni uradnik Antonio Mappa iz Ul. Jenner 22. Kako je do nesreče prišlo, je težko reči. Mappa se je peljal s svojim renaultom iz Barkovelj proti mestu, ko ga je nenadoma silovito zaneslo. Vse se je odvijalo z bliskovito naglico. Avto je v hipu zavozil s ceste in treščil v drevo. Voznik je bil na mestu mrtev, kot so pozneje ugotovili reševalci Rdečega križa. Pri silovitem udarcu, ki je dobesedno skrotovičil avtomobil, si je Mappa prebil lobanjo. Zadevne formalnosti v zvezi z nesrečo so izvedli mestni redarji, ki so tudi urejali promet. Vzroki nesreče, kot rečeno, še niso razčiščeni, ne izključujejo pa možnosti nenadne slabosti, ki bi lahko obšla voznika, kakor tudi ne mehanske okvare.

Antonio Mappa

ZADNJA VEST

Avtomobilska nesreča v Miramarskem drevoredu

Sinoči okrog polnoči se je pripetila v Miramarskem drevoredu med železniško postajo in Rojanom hujša avtomobilska nesreča, katere žrtvi sta bila 20-letni Enrico Manià, ki stanuje v Tržiču v Ul. Cervi št. 1 in za katerega so si zdravniki v tržaški splošni bolnici pridržali prognozo, in 21-letni Marco Bratina, ki stanuje v Tržiču v Ul. Rossini 53. Sprejeli so ga v bolnico s prognozo 30 dni.

Mladeniča sta se z avtomobilom zaletela v drevo, vzroki za trčenje pa še niso znani. Naj zapišemo še to, da sta oba mladeniča služila vojaški rok v Tarantu in sta bila doma na vojaškem dopustu.

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1983

CELOLETNA . . . . . 65.000 lir + kolek 500 lir
POLLETNA . . . . . 49.000 lir + kolek 500 lir
MESEČNA . . . . . 9.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 65.000 + 500 lir velja za tiste, ki jo poravnajo do 30. aprila. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 108.000 + 500 lir.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

Vsi, ki bodo poravnali naročnino do 15. marca 1983 bodo udeleženi pri tradicionalnem žrebanju.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Urnik: od 8.30 do 14.30
Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 — Tel. 83382
Urnik: od 9. do 12. ure
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tekoči račun štev. 1192

ŠD «ZARJA» BAZOVICA

želi vsem članom, navijačem in športnim organizacijam srečno in uspešno leto 1983

Gledališča

SSG
Slovensko stalno gledališče iz Trsta gostuje v Novi Gorici z delom M. Kmecla «Mutasti bratje» danes ob 10.15 in 20. uri.

Primorsko dramsko gledališče — Nova Gorica
Danes ob 7.30 za šolo Dobravlje S. Reisner «Saj si vendar punca».

VERDI
Danes ob 20. uri šesta predstava Illersbergove opere «Triptih» (red E/F). Tokrat bo v glavni vlogi nastopila sopranistka Gina Fiordaliso. Vstopnice so na prodaj pri blagajni gledališča. Jutri ob 20. uri sedma predstava (red C/H).

ROSSETTI
Od 5. januarja bo na sporedu: L. Pirandello: «Henrik IV.» z Giorgiom Albertazzijem. V abonmaju — odrezek št. 4. Rezervacije pri glavni blagajni.

AVDITORIJ
Do 3. jan. 83 bo vsak dan ob 20.30 na sporedu enodejanka Itala Sveva «Conzai per le feste». Režija M. Maranzana. Scenarij: S. D'Osmo. Rezervacije in informacije pri glavni blagajni - Pasaža Protti 2.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Sprejemna dvorana
Do 5. jan. 83 - razstava Shakespeare in njegov čas.

VELIKA DVORANA
V soboto, 1. jan. 83 ob 17. uri: koncert popularne simfonične in operne glasbe.

Kino

Cappella Underground 16.00 «I primi anni di Walt Disney». Risanka.
Ariston 16.00 «Fitzcarraldo». C. Cardinale.
Eden 17.30 «Amici miei II.». Ugo Tognazzi.
Nazionale 15.00 «Annie». Film za vsakogar.
Ritz 16.00—22.15 «Bingo bongo». Film za vsakogar.
Grattacielo 16.00—22.15 «L'extraterrestre». Film za vsakogar.
Fenice 16.00 «Testaocroce». N. Manfredi in R. Pozzetto. Film za vse.
Mignon 15.00 «Cenerentola». Risani film.
Filodrammatico 15.30 «Serena». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Chiamami Aquila». Film za vsakogar.
Capitol 16.30 «Pink Floyd — The wall».
Cristallo 16.30 «La ragazza di Trieste». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00 «Tenebre». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio 15.30 «Luxure». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «La spada a tre lame».
Lumiere Danes in jutri zaprto.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Rovte - Kolonkovec priredi jutri, 31. decembra, silvestrovanje v društvenih prostorih - Ul. Monte Sernio 27.

Zveza cerkvenih pevskih zborov sporoča, da bodo vaje za božični koncert, predviden za nedeljo, 9. januarja 1983, v tržaški stolnici sv. Justa, danes, 30. t.m., ob 20.30 na sedežu zveze v Ul. Donizetti 3.

Razna obvestila

Mladinski pevski zbor KD «France Prešeren» iz Boljunca obvešča člane zbora, da bo zaradi bližnjega nastopa naslednja vaja v ponedeljek, 3. januarja, ob 10. uri v društvenih prostorih gledališča «France Prešeren». Ob priliki obveščamo, da sprejemamo tudi nove pevce, ki se lahko zglasijo tudi pri Giorgiu Guštinčiču - tel. 228171. Prosimo za točnost.

Združenje Union vabi na družabno silvestrovanje. Cena 15.000 lir. Vstop z rezervacijo. Za informacije telefonirati na št. 64459 od 17. do 20. ure.

ŠD Breg obvešča, da so rezervacije za silvestrovanje, ki bo v gledališču France Prešeren na razpolago pri blagajni gledališča od 20. do 21. ure — tel. 228-490.

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan BETTY iz Gropade. Vse dobro ji iz srca želita mama in tata.

KD ROVTE - KOLONKOVEC
vošči vse dobro v
NOVEM LETU 1983
svojim članom in prijateljem društva ter obilo uspeha KD F. Venturini - Domjo in KD Ivan Grbec - Škedenj.

MENJALNICA
tel. 0481/83909

TEČAJI BANKOVCEV
29. 12. 1982

Ameriški dolar	1.340.—
Kanadski dolar	1060.—
Švicarski frank	675.—
Danska krona	158.—
Norveška krona	190.—
Holandski florint	513.—
Francoski frank	198.—
Belgijski frank	25.—
Funt šterling	2.150.—
Nemška marka	568.—
Avstrijski šiling	80.—
Švedska krona	180.—
Debeli dinar	18.50
Drobni dinar	18.—

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

PRODAM volkswagen 1300 v odličnem stanju. Telefonirati na št. 225973 od 6. do 9. ure zjutraj ter od 18. do 21. ure.

PO UGODNIH cenah nudimo splošno zidarstvo za hišna in stanovanjska obnovitvena dela — obnove termične izolacije — polaganje keramike — marmor — porfid. Za informacije tel. 040/823636.

PRODAM smučarske čevlje št. 44 in hlače št. 50. Telefon 040/824369.

PRODAM čebulice narcis (tromboni). Telefon 040/229192

SLOVENSKO uvozno - izvozno podjetje išče uradnika/co z obvladanjem komercialnih poslov. Telefonirati od 8. do 13. ure na št. 040/61519.

IŠČEM vajenca z dobro voljo za namestitev pohištva z vozniškim dovoljenjem B kategorije. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Vajenec».

ZARADI preureditve trgovine prodam raznovrstno pohištvo po izredno ugodnih cenah. Telefonirati na št. 040 54390.

ORIGINALNO stilno pohištvo prodam po ugodni ceni. Telefonirati na številko 040 575145.

PANDO 30 rdeče barve, doba 1982 (september), prevoženih 2000 km, prodam po ugodni ceni. Telefon 040/220-363 Bogatec, Sv. Križ 99.

ZOBOZDRAVNIK dr. Ivo Petkovšek sporoča, da bo zaradi praznikov ambulanta zaprta do 8. januarja 1983.

OSMICO je odprl Robert Pipan iz Mavhinj.

UGODNO prodam fiat 131 - 1300 - 5 prestav - letnik 1976, prevoženih 35 tisoč kilometrov.

UGODNO prodam fiat 131 - letnik 1975, prevoženih 80 tisoč kilometrov, tel. na št. 040/227284.

KAMION FIAT 616 N/4 v dobrem stanju prodam. Telefonirati na št. 0481/82055 okrog 2. ali 19. ure.

PO UGODNI CENI prodam opremo za gostinski obrat (štedilnik, hladilnik, mize, stolice, pribor, posodo). Tel. 0481/882163.

ZADRUŽNA GOSTILNA IZ GABROVCA

vošči vsem članom in gostom srečno 1983

Pellicceria CERVO
priporočena trgovina za vaše nakupe
KRZNA, JOPE
elegantni modeli najboljše kakovosti
NAŠITKI vseh vrst
Bogata izbira
Najnižje cene v naši deželi
TRST Viale XX settembre 16
Tel. 796-301

restavracija bar «LA MARINELLA»

TRST - V.le Miramare 323 - Tel. 410-986
Za vsako svečano priložnost spomnite se na naše ribje specialitete
Vošči vsem gostom srečno novo leto 1983

TRGOVINA OTROŠKIH OBLAČIL IN VOLNE
DRAŠČEK LAURA
NABREŽINA 142

NEVEJSKO SEDLO - STANOVANJA BUCANEVE
Dostava božič '83 - Stanovanja od 40 kv m
Ogrevanje s števcem - topla voda - kamini
Olajšana plačila - posojila - zamrznjene cene
IMMOBILIARE GREBLO S. N. C.
Telefon 299969 - 68789
Urad v Nevejskem sedlu je odprt ob sobotah - nedeljah - praznikih tel. 0433/54090

POGLEJMO, KAJ JE ŽELEL POVEDATI NAŠIM BRALCEM

Optimistična novoletna voščila pokrajinskega predsednika Cumpete

«Ne skrbi me toliko ohranitev delovnih mest, kot zaposlovanje mladih, ki vztrajno terjajo delo»

«Rad bi od tebe nekaj misli ob sklenitvi leta . . .»

«Tega grenkega leta!» je vpadel v besedo.

«Nekaj misli o tem, kar je bilo in kar naj bi bilo, o gospodarskem stanju, o perspektivah pokrajine, o odnosih z Jugoslavijo, o naši narodni skupnosti.»

Silvio Cumpeta, predsednik pokrajine, je sedel za svojo masivno leseno pisalno mizo, v prijetni sobi, v kateri nikoli ne manjka lepega šopa rdečih rož, ki ustvarjajo vzdušje in navdajajo z radostjo vsakogar, ki vstopi vanjo.

«Navrgel sem dosti vprašanj, in če bi mi o njih lahko na kratko povedal svoje mnenje, bi to bil tvoj novoletni pozdrav našim čitateljem,» sem še pristavil, potem pa mu prepustil besedo, ki je stekla z enim samim vmesnim telefonskim pogovorom z brezposelnim tovarišem, ki se je obračal nanj s prošnjo, da mu poišče zaposlitev.

«Najprej o gospodarskem stanju, o katerem neprestano govorimo, ne da bi videli omembe vrednih uspehov. Najnovejše upanje polagamo v zakon 828, vendar je dežela pokazala popolno gluhost za vlogo pokrajine pri načrtovanju posegov iz tega zakona, zaradi česar smo njeno zadržanje obsodili na seji pokrajinskega sveta. Nič ne morem reči, če se bo to zadržanje dežele spremenilo in če bo do 31. januarja, ko bo potrebno predložiti predloge, kako denar potrošiti, dežela priznala vlogo pokrajin v izvajanju tega zakona.

Sicer pa je splošno težavno stanje naše pokrajine znano. Imamo tri krizne obrate, Tec Friuli, Detroit in Cotonificio Triestino, o katerih se govori, da jih bodo v kratkem sanirali z deželnimi sredstvi.

Mene osebno zaskrbljuje mladinska brezposelnost, ki bi jo želel še posebej podčrtati. Ne toliko ohranitev delovnih mest, kot zaposlovanje mladih, ki vztrajno terjajo delo. Dokler ne bomo obrnili sedanjega trenda in poiskali alternativne možnosti zaposlovanja, pri čemer nam bo v pomoč zakon 828, toliko časa bo trajala stagnacija, ki nas zaskrbljuje.

Odnosi z Jugoslavijo. Z Novo Gorico se bomo sestali v polovici meseca januarja. Kolikor mi je znano, se je položaj po omejitvenih ukrepih nekoliko izboljšal. Ni se sicer povrnil v status quo ante, vendar nam jugoslovanski prijatelji zagotavljajo, da bo primež nekoliko popustil. Kaj bomo govorili v Novi Gorici? Govorili bomo o možnostih recipročnega razvoja. Toda za nas je pomembno ponovno finansiranje osimskega sporazuma, vendar govorice, ki se širijo na račun denarja, ki naj bi ga potrošili na Goriškem, niso spodbujajoče. Pokrajina je zahtevala 4,5 milijarde lir za popravilo vseh mejnih prehodov. Iz prejšnjega zakona smo prejeli samo tistih famoznih in prekletih 500 milijonov lir za ureditev ceste v Brda, s katerimi ne bomo postorili kaj prida, morda bomo ratificirali en ovinek.

No, in potem, kaj naj še rečem? Ja, o manjšini. Vprašanje je še vedno odprto. Vem za Fortunovo obveznost, da se do meseca aprila to vprašanje reši s sprejemom zakona o globalni zaščiti. Mi bomo izkoristili prisotnost našega (socialističnega op. ur.) ministra v vladi. Na vlado bomo vršili pritisk, tudi osebno ga bom vršil na Lorisa Fortuno, ki je za to vprašanje še posebej občutljiv.»

«Ali naj pričakujemo vse samo od Rima?»

«Kaj naj napravimo mi, tukaj?»

«Je bilo težavno premagati odpore proti odprtju sekcije tehnično-industrijskega zavoda?»

«Morali smo premagati odpor krščanske demokracije, vendar je sedaj vse odvisno od ministrstva. Ko se bom prihodnje dni mudil v Rimu, bom šel posredovat, da ministrstvo sekcijo odobri.» je sklenil svoje besede predsednik pokrajine Silvio Cumpeta in povedal, da je pokrajina svoje stališče v prid sekcije poslala na ministrstvo preko šolskega skrbništva, tako kot to predvideva zakon.

«Bi še kaj rekel?»

«Morda, prav na koncu, še voščila ljudem, ki potem niso v tako strašnem stanju kot se opisuje, ker imajo ljudje polno skritih sil in možnosti zaslužka, če drugače ne pa z delom na črno. Če tako ne bi bilo, se ne bi toliko vozili z avtomobili,» je še pristavil Cumpeta v sproščenem in na optimistični ton uglašenem novoletnem pogovoru. (gv)

Mladinski krožek Gorica MKG
priredi
SILVESTROVANJE V KULTURNEM DOMU
za mlade vseh starosti z ansamblom ARA MAKAO.
Spored silvestrovanja:
ob 21. uri začetek zabave
ob 22. uri silvestrska večerja
ob 24. uri voščila ob šampanjcu
ob 1. uri velika novoletna loterija
Vstop do 22.30 — Na razpolago je še nekaj prostorov.

POZANIMALI SMO SE KAR PO TELEFONU

Kako se v mestu in na podeželju pripravljajo na Silvestrov večer

Marsikatera gostilna bo zaprta - Na božič so imeli dober obisk - Silvestrovanja v kulturnih domovih

Pravijo, da se po jutru dan pozna, če bi ta pregovor v prenesenem smislu uporabili za božični in Silvestrov večer potem ne velja popolnoma, kajti po uspelih letošnjih božičnih poslih, ki so jih imeli gostilničarji, za Silvestrovo ne bo tako. Vse tiste, ki smo jih vprašali, so se z izjemo nekaterih pritoževali, da niso več nekdanji časi, ko so bili lokali polni in še zlasti ob velikih praznikih. Minila so leta dobrega zaslužka in hudega razsipništva.

V naslednjem bomo prikazali, kakšno je stanje na našem podeželju in v mestu. Napisali bomo, kar smo izvedeli iz telefonskega pogovora z gospodarji ali z gospodinjami. Najprej naj povemo, da se je cela vrsta lokalov odločila, da bo imela na Silvestrovo zaprto.

V gostilni Soban v Jamljah so nam povedali, da so imeli za božič in za Štefanovo veliko gostov in da bodo na Silvestrovo zaprli, da bi na Novo leto odprli za domačine, ki ta dan po stari navadi prihajajo v lokal voščit.

Tudi v gostilni pri Devetaku na Vrhu bodo zaprli kot že zadnja štiri leta. Če tisti večer ne bo zaslužka, nič ne de, saj so imeli na božič polno tako za kosilo kot za večerjo.

Pri Mirotu v Sovodnjah bodo poskušali srečo. Vero imajo, da bo dobro uspelo, tako kot za božič. Prejeli so nekaj rezervacij, vendar ljudje redkokdaj napovedo svoj prihod. Enostavno pridejo. Za ta večer bodo pripravili pojedino, ki bo veljala 28 tisoč lir. Postregli bodo s tremi vrstami mesa in še z vsem drugim kar sodi poleg. Najbrž bo letos pri njih zadnja večerja na zadnji dan leta. Potrebno je imeti personal, ki ga ni ali pa ga je potrebno drago plačati, ljudje pa tudi niso pripravljeni preveč trošiti, so povedali.

Pri Tomažu na Tržaški cesti v Sovodnjah bodo ponudili menu, ki bo za vse žepe. gornja meja cene Silvestrove večerje bo znašala 25 tisoč lir. Za božič so imeli zadovoljiv obisk, sicer pa je zaradi gospodarske krize večerij vedno manj.

Pri Sirku na Plešivem bodo letos prvič popoldne zaprli, na sam večer pa bodo odprli, vendar ne bodo pripravili večerje.

Zaprto bo tudi pri Vidu Primožiču v Drevoredu 20. septembra. Ob petkih imajo itak zaprto. «Potegnili» bodo še v soboto in ponovno odprli v nedeljo, je povedala gospodinja.

Najemnik Lanterne d'oro na goriškem gradu Flavio Zollia pričakuje zadnji dan leta poln navdušenja. V lokalu imajo samo 80 mest, zato na domače goste ne računa. Pač pa veliko pričakuje od novoletnih večerij, ki jih je pripravil za «čez cesto», kot bi se temu reklo. Računa, da bo prodal od 400 do 500 pripravljenih in v celofan zavitih obrokov hrane, ki jih bo prodal večjim ali manjšim družbam. Postregli bodo s celo vrsto specialitet, za katere bodo kupci odšteli od 10 do 20 tisoč lir. Za neko športno družino so že naročili 200 obrokov hrane, prav gotovo pa bo še dosti skupin, ki bodo pokupile, kar bodo pripravili.

«To je edini način, kako lahko prodam, ne da bi moral klienta olupiti in od njega zahtevati za obrok od 60 do 70 tisoč lir. Manj ne bi mogel računati, če bi moral plačati za orkester en milijon, 33 odstotkov za avtorske pravice, 200 do 300 tisoč na noč za natakarja itd.» je povedal Zollia.

Prireditve bodo tudi po kulturnih domovih, tako v Kulturnem domu v Gorici, kjer se bodo zabavali predvsem mladi. V Domu Andreja Budala bodo plesali ob zvokih izposojenega ozvočenja (kakor smo zapisali, so tatovi njihovega ukradli prav pred nekaj dnevi), lakoto pa si bodo potešili s prigrizkom.

Zelo domače in prijetno bo v Kulturnem domu v Sovodnjah. Kot nam je povedala Zlatka Tomsič, bo sedem žensk pri njej in v pekarni Cotič pripravilo kakšnih 120 večerij. Na jedilnem listu bodo prašičja pečenka, klobasa v repi, krompir v kozici, slaščice in kompot. «Pripravile bodo domačo večerjo, pozabavali pa se bomo ob zvokih orkestra,» je povedala Zlatka Tomsič.

DRAMATIČEN POLOŽAJ V TOVARNI PASSERO

Delavci že štiri mesece brez osebnih dohodkov

Eno najstarejših tržiških industrijskih podjetij se je menda znašlo v hudih finančnih težavah - Ni pogojev za poseg navadne dopolnilne blagajne

V nič kaj optimističnem razpoloženju bodo pričakali novo leto delavci tržiškega podjetja Passero. Že nekaj dni stavkajo, že štiri mesece pa niso prejeli osebnih dohodkov, kljub temu, da so v tem času redno delali. Lastniki podjetja so se menda znašli v hudih finančnih težavah in naj bi si v zadnjem času samo v bankah nabrali za okrog 300 milijonov lir dolgov, izvirajočih iz pasivnih obresti.

Sicer pa je položaj v podjetju, ki zaposluje 50 delavcev, dokaj nejasen, kakor ugotavlja sindikat kovinarjev (FLM). Tako naj bi, po trditvah lastnikov, pred petimi, šestimi leti izvedli za okrog 700 milijonov lir investicij in prav to naj bi bil vzrok za trenutne finančne težave. Tako lastniki. Drugačnega mnenja pa so sindikati, ki ugotavljajo, da je podjetje, ki je eno najstarejših v Tržiču, pravzaprav stalno v nekakšnih težavah. Tako trajajo poskusi, da bi podjetje preselili iz sedanjih skrajno neprimernih prostorov v novo halo v industrijski coni, že več kakor deset let.

Zdi se pa, da bo zadnja kriza, ki je menda najhujša, v celoti pokopala načrt, čeprav bi za njegovo uresničitev zadostovalo že od 100 do 200 milijonov.

Lastniki podjetja so sicer že pred meseci zaprosili za dopolnilno blagajno, vendar delavci od tega niso prejeli niti lire. Razlog je menda iskati v dejstvu, da ima podjetje precejšen dolg tudi do zavoda za socialno skrbstvo (INPS). V zadnjem času pa so lastniki zaprosili za izredno dopolnilno blagajno, vendar ustreznega odgovora še ni. Omenja se tudi možnost stečaja. Ob tem bo prav gotovo zanimiv podatek, da je bilo pred štirinajstimi leti v podjetju nad 150 delavcev.

Razstava malih slik v galeriji «Il torchio»

V galeriji «Il torchio» v Mamelijevi ulici je v teh dneh odprta zanimiva razstava malih slik. Na njej sodeluje kar 45 slikarjev tako iz Gorice kot iz drugih krajev. V žiriji, ki je ocenila dela teh slikarjev, so Luigi Danelutti, Marino Medeot, Fulvio Monai, Milko Rener, Jožko Vetrih in Rudolf Saksida. Nagrajevanje bo drevi ob 18.30 v galeriji «Il torchio». Razstava bo odprta do 6. januarja.

Društvo Sardincev v Gorici

V Gorici živi več ljudi, ki so se k nam preselili iz rodne Sardinije. Že pred leti so tu ustanovili svoje društvo, katerega odbor so prenovili v teh dneh. Svoj sedež imajo približno dve leti v prostorih nekdanje Prosvetne dvorane (bivše Mladike) na Verdijevem korzu 13. Sedež sedaj obnavljajo in ga bodo svečano otvorili v prvih mesecih prihodnjega leta. Napovedujejo, da bodo takrat prišli v Gorico tudi zastopniki sardinske deželne vlade.

OROŽNIŠKI PODČASTNIK

Ustrelil se je s službeno pištolo

Podčastnik orožnikov, 48-letni Antonino Dulcimascolo, je v torek okrog 13. ure napravil samomor. Ustrelil se je s službeno pištolo. Do tragičnega dogodka je prišlo v vojašnici v Ulici Sant'Anna v Tržiču, kjer je sicer običajno služboval. Niso znani razlogi, ki so podčastnika privedli do tragične odločitve. Zdi se pa, da ga je hudo prizadela novica, da bo moral, po več kakor dvajsetih letih službovanja v naših krajih, na novo dolžnost v Palermo. Proti taki odločitvi nadrejenih, naj bi Dulcimascolo vložil priziv, ki pa so ga menda pristojni organi zavrnili. Takoj zatem naj bi podčastnik, ki je bil sicer doma iz okolica Agrigenta vložil prošnjo za predčasno upokojitev. V pokoj naj bi stopil 14. januarja prihodnjega leta, pred tem pa bi moral, čeprav za kratek čas, nastopiti novo službeno dolžnost na Siciliji.

Te dni je bil Dulcimascolo na dopustu. V torek okrog poldne je obiskal kolege in nadrejene v vojašnici, da bi jim voščil novo leto. Okrog 13. ure pa se je v slačilnici vojašnice ustrelil.

Razna obvestila

Zveza obrtnikov obvešča avtoprevoznike, da se bodo na skupščini, ki bo v četrtek, 30. decembra, ob 18.30 v prostorih trgovinske zbornice v Gorici pogovorili o uvedbi obveznih tarif.

Sovodenjska občinska uprava sporoča, da bo v nedeljo, 2. januarja 1983, dražba za prodajo lesa za poseko na občinskih parcelah 150/40, 150/41 in 150/42 Na produ, v bližini prečiščevalne naprave za odplake. Licitacija bo na kraju samem ob 10. uri.

Razstave

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini razstavlja svoja dela umetniški slikar Klavdij Tutta. Največ prikazuje risb. Razstava bo odprta do 15. januarja 1983; ogledati si jo je mogoče vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, ob nedeljah od 15. do 19. ure.

V Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu je odprta razstava likovnih del, stvaritev Maksima Sedeja ml. Odprta bo do 20. januarja 1983, ogledati pa si jo je mogoče vsak dan v dopoldanskem in popoldanskem času.

V Galeriji osnovne šole Solkan razstavlja svoje slike umetnik Žarko Vrezec. Razstavo si je mogoče ogledati ob delavnikih med 8. in 19. uro, odprta pa bo do 10. januarja 1983. Tudi ta razstava je pod pokroviteljstvom GOSTOLA, to je Goriških strojnih tovarn in livarn.

Kino

Gorica

VERDI 18.00—20.00 «Bingo bongo». Adriano Celentano.
CORSO 18.00—22.00 «E. T. L'extraterrestre».
VITTORIA 17.30—22.00 «Lo specchio del piacere». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Dora».
PRINCIPE 18.00—22.00 «La ragazza di Trieste».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Živeti skupaj». Ameriška komedija.
SVOBODA 18.00—20.00 «Zapeljivci v nedeljo». Ameriški erotični film.
DESKLE 19.30 «Smrt na meji». Ameriška kriminalka.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Občinska, Ul. Terenziana 26, tel. 44-387.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Villa S. Giusto, Korzo Italija 242, tel. 83-538.

Prispevki

Gostilna Andre, Ferfolja iz Doberdoba je darovala pevskemu zboru Jezero 30.000 lir.

ŠTEVILO PREBIVALSTVA ŠE NAPREJ UPADA

V Gorici do 30. novembra zabeležili samo 267 rojstev - umrlo je 533 občanov

Manj nas je kakor ob lanskem ljudskem štetju - Po začasnih podatkih je bilo 24. oktobra lani v Gorici 41.325 prebivalcev, ob koncu novembra letos pa 27 manj

Običajno imajo ob koncu leta, oziroma ob začetku novega leta največ dela tisti, ki se ukvarjajo s sestavo statistik, oziroma z zbiranjem najrazličnejših podatkov, pokazateljev gospodarskega in družbenega utripa zaokrožene upravne enote, države. Eden od osnovnih pokazateljev so podatki o gibanju prebivalstva, podatki, ki pa že nekaj let zapovrstjo nudijo dokaj neugodno sliko. Prebivalstvo se stara, število rojstev še nadalje upada.

Tudi v 1982. letu, ki se je pravzaprav že izteklo, saj manjka do novega leta samo še nekaj ur, se je taka neugodna tendenca nadaljevala skoraj v vseh občinah na Goriškem. Splošnih podatkov še ni na razpolago, saj bodo ustrezne statistične službe pripravile poročilo šele v prvih dneh prihodnjega leta, vendar je že na podlagi nepopolnih podatkov, do konca novembra, mogoče potegniti ustrezne zaključke.

Zgovoren je recimo podatek o številu rojenih otrok in številu smrtnih primerov v občini Gorica. Od 1. januarja 1982 do 30. novembra se je rodilo 267 otrok, umrlo pa je 533 občanov. Torej več kakor zaskrbljujoče razmerje 1:2. Po podatkih občinskega statističnega urada je bilo 30. novembra v Gorici 41.273 prebivalcev, ali 27 manj kakor ob ljudskem štetju, 24. oktobra 1981. Sicer so to začasni podatki, ugotavljajo na občini, kajti kakor se običajno dogaja ob vsakem štetju, se podatki na podlagi popisa nikoli ne ujemajo s podatki, ki jih imajo na občini. Razlike so kar precejšnje. Za goriško občino znašajo dva odstotka. Po ugotovitvah popisovalcev je bilo oktobra lani v občini 41.325 oseb, po podatkih statistične službe županstva pa 42.110, ali 885 oseb več.

Bralce bo gotovo zanimalo, čigavi podatki so bolj točni in veljajo nato kot osnova za letne statistike do naslednjega ljudskega štetja. Ne glede na manjša ali večja odstopanja veljajo dokončni podatki ljudskega štetja. Slednjih pa občine še niso prejele.

Razlike med ugotovitvami statističnih uradov in služb na županstvih in podatki iz popisa prebivalstva so sicer splošen pojav v vseh občinah. Tako so recimo popisovalci v sovodenjski občini ugotovili 1739 oseb, po podatkih občinske statistične službe pa naj bi jih bilo 26 več. Tudi statistika ima svoje šibke strani.

OB NOVEM PRIMERU STEKLINE

Prepoved kroženja psov v doberdobski občini

Od 23. decembra je v doberdobski občini v veljavi županov ukaz, ki prepoveduje prosto kroženje psov. Ukrep je v zvezi z novim primerom gozdne stekline. Lisica, ki so jo ustrelili 16. decembra pri Ferletičih v Dolu in ki je pred tem oklala dva psa, (o dogodku smo poročali 18. decembra), je bila namreč okužena s to nevarno boleznijo, ki so jo na območju goriške pokrajine ugotovili prvič prve dni januarja letos.

Županov ukaz prepoveduje za dva meseca prosto kroženje psov. Živali ne smejo biti spuščene niti če so opremljene z nagobčnikom. Potepuške pse bodo polovili in jih vrnili lastnikom šele po šestih mesecih, oziroma po dveh mesecih, če so bile živali predhodno cepljene proti steklini.

Ukaz nadalje obvezuje lastnike psov in drugih domačih živali, da takoj obvestijo županstvo o morebitnem pobegu živali ali če opazijo pri slednjih spremembe v običajnem obnašanju.

Občinska uprava nadalje obvešča, naj bodo občani pri delu v gozdu ali na poljih kar se da previdni, zlasti pa naj se ne dotikajo poginulih živali.

Resolucija za odpravo sramotnega lova na ptice

Tako kakor že v številnih drugih občinah na Goriškem in v naši deželi, so tudi v Doberdobu na zadnji seji občinskega sveta, 21. t.m. sprejeli resolucijo s pozivom deželni upravi, naj vendarle prekine sramotno uničevanje ptic ter naj s primerno zakonodajo zadosti obveznostim iz Bernskega sporazuma, ki bi moral, vsaj formalno, v Italiji veljati že od 1. junija dalje.

Resolucija, ki so jo na seji soglasno podprli se glasi: «Vedno širše plasti prebivalstva postajajo v zadnjih časih občutljive za varstvo naravnega okolja in deželna vlada je že večkrat dokazala dejansko zavzetost za to vprašanje z izdajo zakonov o zaščiti naravnega bogastva. Naša dežela je tudi naravni prehod za ptice selivke, ki pa jih lahko zasebniki, na podlagi obtoječih deželnih zakonov lovijo z mrežami. Danes je tak brezobziren odnos do ptic izključno dobičkonosnega značaja in stare navade, ki pa so imele čisto drugačen cilj, ne morejo pred javnim mnenjem opravičevati več kakor tisoč lovišč v sami naši deželi.

Poleg tega je pričel 1. junija t.l. veljati za Italijo Bernski dogovor, ki dovoljuje lov na ptice samo v znanstvene namene in zato poziva občinski svet, zbran na seji dne 21.12.1982 deželo, naj s primerno zakonodajo zadosti bernskim obveznostim in prepove uničevanje ptic, ki predstavlja, kot so že mnogi tuji opazovalci ugotavljali, pravo ekološko sramoto.»

OB STOLETNICI USTANOVITVE PRVE SLOVENSKE GLASBENE ŠOLE

Od začetne šole Glasbene matice (1882) do sedanje vrhunske Glasbene akademije

Nekdanja tržaška Glasbena matica najprej podružnica ljubljanske, nato samostojna

Slovenska kultura praznuje letos stoletnico ustanovitve pomembne slovenske glasbeno pedagoške ustanove - šole Glasbene matice v Ljubljani. Ko se spominjamo te obletnice, se moramo zaustaviti pri nekaterih kulturno zgodovinskih dogodkih, ki so vplivali na njeno ustanovitev.

S prebujenjem narodne zavesti, na katero so vplivali zlasti dogodki marčne revolucije leta 1848, je dobila tudi slovenska glasba močno spodbudo za svoj razvoj. Narodna zavest je prišla do izraza pri bésedah, kakor so tedaj imenovali prireditve, katerih glasbeni del je obsegal zborovske skladbe, samospeve in kasneje tudi instrumentalne točke. Na hitrejši razvoj slovenske glasbe je vplivalo zlasti ustanavljanje čitalnic, ki so bile središče društvenega življenja ter so gojile slovensko dramsko in glasbeno umetnost. V njihovem okviru so delovali pevski zbori, ki so s svojimi nastopi dosti pripomogli pri uresničevanju teženj za lastno, slovensko kulturno osveščenost. Svoj pevski zbor je že zgodaj osnovala tudi tržaška čitalnica.

V drugi polovici preteklega stoletja se slovensko glasbeno življenje prične počasi izmikati ozkemu čitalniškemu okviru ter skuša svojo dejavnost uravnavati bolj sistematično. Kvaliteta glasbenih sporedov, v katerih se pojavljajo vse več tudi instrumentalne skladbe, se začne dvigati. Instrumentalna glasba je spočetka ustrezala predvsem družabnim zahtevam a vsporedno z ustanavljanjem glasbenih društev in z razvojem gledališke umetnosti so nastajala tudi resnejša inštrumentalna dela. Značilen primer hotenja, da se tudi instrumentalno področje kvalitetno dvigne, je npr. Serenada za godalni orkester Benjamina Ipavca iz leta 1868.

Ob vsem tem pa je bila občutena vedno večja potreba po kvalitetnih glasbenikih, zato je bilo nujno misliti na ustanovitev samostojne slovenske glasbene šole.

Na področju glasbenega šolstva je imelo slovensko glavno mesto precejšnjo tradicijo. Že v 17. stoletju je bila glasba važen predmet v ljubljanskem jezuitskem kolegiju. Prvo javno glasbeno šolo v Ljubljani pa so osnovali leta 1816. Na razpis za učiteljsko mesto v tej šoli se je tedaj odzval tudi Franz Schubert, kateremu je dal priporočilo tedaj zelo upoštevani skladatelj Salieri.

Ta glasbena šola, ki je bila formalno priključena normalki, je imela namen izobraževati pevce in instrumentaliste in nuditi potrebno glasbeno izobrazbo učiteljskim kandidatom.

Šest let kasneje je ljubljanska Filharmonična družba organizirala violinsko in pevsko šolo, ki se je leta 1826 preimenovala v Filharmonično glasbeno šolo. Ta je razen oddelka za godala imela tudi oddelek za pihala ter je delovala dve leti.

Ker je postajala sredi preteklega stoletja glasba vedno bolj pomembna pri delovanju čitalnic in dramatičnega društva, je ljubljanska Glasbena matica, ki je bila ustanovljena leta 1872, ustanovila leta 1882 svojo glasbeno šolo.

Glasbena matica, ki je bila rezultat nacionalnih in umetnostnih potreb in katere cilj je bil razvijanje, podpiranje in negovanje slovenske ljudske glasbe, rast slovenske glasbene literature, izdajanje slovenskih skladb, nabiranje slovenskih ljudskih pesmi, ustanavljanje glasbenih šol in skrb za koncertno dejavnost, je svoje delo razširila na celotno slovensko etnično ozemlje.

Kot vodilna slovenska glasbena ustanova, z nalogami, katerim niso mogle biti kos niti čitalnice niti Dramatično društvo, je Glasbena matica po zgledu glasbene šole Filharmonične družbe osnovala lastno, matično glasbeno šolo. Ta je imela sprva le oddelke za klavir in violino, kasneje, zlasti ko je leta 1886 prevzel njeno vodstvo skladatelj Fran Gerbič, pa so se pridružili še oddelki za pihala in trobila poleg obvezne glasbene teorije. Gerbič je poleg organizacijskega in pedagoškega dela pri Glasbeni matici razvil tudi bogato ustvarjalno dejavnost ter predstavlja poleg Čeha Foersterja, skladatelja priljubljene opere «Gorenjski slavček», eno osrednjih osebnosti tedanje slovenske glasbene kulture. Bil je nekaj časa tudi kapelnik v operi Slovenskega deželnega gledališca, ki je ob pomoči in sodelovanju Glasbene matice v letih svojega obstoja od leta 1882 do 1913 predstavilo v Ljubljani skoraj ves repertoar evropske operne literature.

Glasbena matica je s svojo glasbeno šolo bistveno segla v reševanje slovenske glasbene problematike, zlasti koncertne reprodukcije. Lepe uspehe je dosegla zlasti s svojim pevskim zborom, ki je bil ustanovljen leta 1891. Kvaliteten vzpon tega zbora, ki je postal izredno pomemben za celotno slovensko vokalno glasbo, je predvsem zasluga Mateja Hubada, ki je pri vodstvu šole Glasbene matice nasledil Frana Gerbiča. Hubad je s svojim neumornim delom, s svojo visoko glasbeno izobrazbo, s požrtvovalnostjo in predanostjo skoraj štirideset let predstavljal vodilno osebnost slovenskega glasbenega, zlasti vokalnega življenja. Bil je glasbeni pedagog in organizator, ki je dvignil šolo Glasbene matice iz skromnih početkov do prvega slovenskega konservatorija. Vzgojil je širok krog slovenskih pevcev in zborovodij, na katere je znal vplivati s svojo močno osebnostjo.

Kmalu po letu 1890 je imela ljubljanska Glasbena matica razen orkestra vsa področja, ki so bila potrebna za plodno delavnost in oblikovanje slovenske glasbene kulture. Čitalnici je prevzela tudi koncertne prireditve, ter ji dala pravi koncertni značaj. Pod vodstvom Mateja Hubada je na svojih koncertih, poleg vokalnih, predstavila tudi vokalno - instrumentalna dela slovenske in svetovne literature kot npr. Dvořakov oratorij Stabar Mater, Haydnovo Stvarjenje, Mozartov Requiem, Beethovnovo Misso solemnis. Vrsta priznanih skladateljev je bila zastopana tudi s svojimi simfoničnimi deli. V okviru Glasbene matice je nastopala tudi leta 1908 osnovana Slovenska filharmonija, katere orkester je od 1909 do 1912 vodil znani češki dirigent Vaclav Talich.

Najpomembnejše delo Glasbene matice pa je bilo vendarle na področju glasbenega šolstva. Predvsem je potrebno omeniti, da so širom po Sloveniji nastajale podružnice njene glasbene šole, od katerih so bile najvažnejše v Mariboru, Celju in v Trstu. Ti glasbeni centri so se kasneje postopoma osamosvojili in razvili bogato glasbeno dejavnost.

Tudi tržaška Glasbena matica, za katere ustanovitev je bil neposredni pobudnik učitelj Karel Mahkota, je močno posegla v slovensko glasbeno življenje na Primorskem, zlasti v Trstu. V njeni šoli je deloval dijaški pevski zbor, dijaki pa so sodelovali tudi v raznih instrumentalnih ansamblih. To delo je postalo še plodnejše z vselitvijo v Narodni dom, kjer je tržaška Glasebna matica dobila primerne prostore, ki so omogočili tudi bogato koncertno dejavnost. Na njenih koncertih so nastopali tudi svetovno znani glasbeni umetniki.

Ob močnem vzponu slovenske glasbene kulture, ki ga je v veliki meri omogočila šola Glasbene matice v Ljubljani, so začeli počasi usihati tudi glasbeni tokovi. Deloma so še poskusali tekmovati s slovenskimi glasbenimi prizadevanji in zaradi tuje gmotne podpore so še dosezali uspehe, ki so segli na slovensko kulturo spodbudno vplivati, po večini pa so bili v službi raznarodovalne politike.

Med glasbeniki, ki so pred prvo svetovno vojno začeli svoj študij v šoli Glasbene matice v Ljubljani in ki so postali kasneje nosilci slovenske glasbene kulture, naj omenimo letos preminulega skladatelja in pianista Janka Ravnika, pianista Antona Trosta, prvega rektorja kasnejše slovenske Akademije za glasbo, opernega pevca Josipa Rijavca. Zanje kot še za vrsto drugih je bil študij pri Glasbeni matici odločilnega pomena za njihovo nadaljnjno umetniško pot.

Če si je dotlej slovenski glasbenik le izjemoma mogel izbrati glasbo za svoj redni poklic, so posamezniki s potrebnim strokovnim znanjem postopoma le našli možnost zaposlitve na glasbenem področju.

Po končani prvi svetovni vojni je ljubljanska Glasbena matica nadaljevala s svojim uspešnim delom na področju slovenske glasbe, zlasti pomemben je bil njen doprinos na pedagoškem področju. To je leta 1919 omogočilo ustanovitev prvega slovenskega konservatorija Glasbene matice, za katero ima velike zasluge Matej Hubad, ki je vodil konservatorij v Ljubljani od ustanovitve pa vse do leta 1932. Prvi konservatorij je imel nižjo, srednjo in višjo stopnjo in je leta 1920 dobil pravico javnosti. Nagel razvoj pa je to obliko kmalu prerasel. Leta 1926 so ustanovili Državni konservatorij, ki ni bil več sestavni del Glasbene matice, ampak je imel z njo le omejeno zvezo in se je polagoma osamosvajal. Obsegal je nižjo, srednjo in visoko šolo ter je po svoji strukturi narekil korak naprej.

Tudi njegov cilj je bil pripravljanje reproduktivnega in produktivnega glasbenega narašcaja, kar je že opravljal z večjimi uspehi kakor njegov predhodnik. Težnja za popolno osamosvojitev od Glasbene matice in za ločitvijo posameznih študijskih stopenj pa se je leta 1933 uresničila z ustanovitvijo Glasbene akademije kot samostojne visoke glasbene šole.

GOJMIR DEMŠAR

Kriška godba na pihala «Vesna» med letošnjim božičnim koncertom

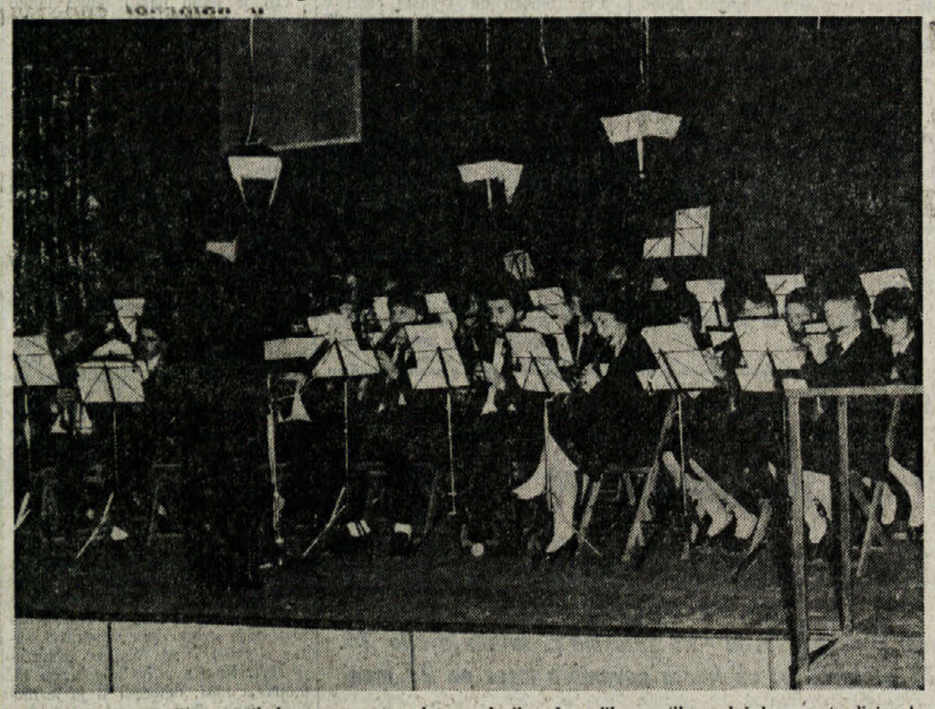

Nekatere naše godbe na pihala so se v tem letu poslovile od svojih zvestih poslušalcev s tradicionalnimi božičnimi koncerti. V Nabrežini, v Križu in na Kontovelu so godbeni ansambli želi lepe uspehe in tople aplavze, ki jasno pričajo, da godbena dejavnost ne pozna krize, zato se v te skupine vključujejo vse bolj pogostoma mlade generacije. To je primer tudi kriške godbe na pihala «Vesna» (na sliki med božičnim koncertom v vaškem Ljudskem domu), ki šteje danes 28 članic in članov, najstarejši od teh pa je star trideset let. V okviru godbe, ki jo vodi Herman Sulčič, že dalj časa deluje tudi šola za začetnike

Umrl je Rudolf Golouh časnikar in pisatelj ter politični delavec

Slovensko časnikarstvo je pred dnevi izgubilo svojega nestorja, primorskega rojaka Rudolfa Golouha, ki je umrl 23. t.m. v Ljubljani, star 95 let. Pokopali pa so ga 27. decembra prav tako v Ljubljani, kjer je pokojnik dolgo let živel.

Časnikar, publicist, politik, dramatik, Rudolf Golouh se je rodil 23. oktobra 1887 v Kopru. Po osnovni šoli je dokončal tudi dva razreda srednje šole, nakar se je izobraževal kot samouk in se že mlad posvetil časnikarstvu in političnemu delu.

V letih 1905-09 je kot prvi viden slov. anarhist ustanavljal in urejal v Trstu v italijanščini pisana glasila, ki so širila revolucionarne ideje Mihaila Bakunina in Petra Kropotkina: Germinal (1905-1906), Il Germe (1907), Il Pensiero (1908), L'Aurora (1908). Ko je po prepovedi slednjega glasila napovedal, da bo začel izdajati novo, pod še bolj bojevitim naslovom La Tempesta, so ga aretirali in odredili njegov izgon z ozemlja mesta Trst. Zatekel se je v severno Italijo, kjer je sodeloval v milanskih revijah La Demolizione ter Il Grido della folla. Na intervencijo socialističnega poslanca Olive, ki je zagrozil z interpelacijo v dunajskem parlamentu, pa je bil izgonski odlok, razveljavljen in Golouh se je 1910 vrnil v Trst. Naknadno je po prvi svetovni vojni kot privatist položil srednješolsko maturo v Beogradu.

V izgnanstvu se je razgledal in dozorel. 1909 se je pridružil tedanji Jugoslovanski socialnodemokratski stranki in se po vrnitvi posvetil predvsem slovenski publicistiki. Sodeloval je pri vseh tedanjih slov. soc. glasilih: Rdeči prapor (1898-1920), Naprej (1903-11), Zarja (1911-15); urejal je sindikalna glasila Železničar (1908-15), Stavbinski delavec (1911-14) in Kamnarski delavec (1912-14) ter objavljal članke tudi v tržaškem Il Lavoratore. Med prvo svet. vojno je poskusil v Trstu obnoviti Zarjo (1915-16), ki jo je oblast v Ljubljani prepovedala. Golouh se je živahno udejstvoval tudi kot organizator in je kmalu postal ena najvidnejših osebnosti med takratnimi slovenskimi socialisti v Trstu.

V letih 1917-18 je skupno z dr. Ferfoljo nastopal v stranki kot pobudnik opozicionalno usmerjene socialistične omladine, ki je zagovarjala narodna stremljenja. V začetku 1918 je ta struja med slovenskimi socialnimi demokrati v Trstu prevladala in Golouh je po zlomu Avstro-Ogrske vstopil v tedanji pokrajinski odsek Narodnega sveta v Trstu in postal član skupnega it.-slov. Odbora za javno blaginjo. Po italijanski zasedbi Slovenskega Primorja je odšel v Rim, kjer je v vodstvu Italijanske socialistične stranke obrazložil položaj na Primorskem in stališče slov. socialistov.

Iz Rima, kjer je dobil srbski potni list, je skupno s člani Jugoslovanskega narodnega odbora, srbske Narodne skupščine in vlade, ki so se vračali v domovino, odpotoval prek Brindisija in Krfa v Beograd, od tam pa v Ljubljano, kjer se je takoj aktivno vključil v delo soc. stranke v Sloveniji. Sodeloval je pri reševanju koroškega vprašanja in kot zastopnik zasedenega Slovenskega Primorja je bil slov. član poslanstva na mirovni konferenci v Parizu. Bil je član Mednarodnega odbora II. internacionale v Londonu. V okviru slov. socialne demokracije se je vedno zavzemal za čim večjo enotnost delavskega gibanja in je pripadal levemu krilu stranke. Kot tak se je pogosto znašel v nesoglasju z zmernejšim večinskim vodstvom.

Po prihodu v Ljubljano je 1919 urejal tedanje glavno strankino glasilo Naprej ter bil soustanovitelj in sourednik Demokracije (Ljubljana 1918-19). Toda ko je v začetku 1920 prišlo v slovenski Jugoslovanski socialnodemokratski stranki do razkola in je dotedanja levica, kateri je pripadal, ustanovila novo Delavsko socialistično stranko, ki se je pridružila Delavski socialistični stranki Jugoslavije (komunistov), je moral zapustiti uredništvo Naprej. Zato pa je takoj poskrbel za glasilo nove stranke in začel izdajati Ujedinjenje (Ljubljana 1920), ki ga je oblast že po nekaj mesecih prepovedala. Zaradi svoje revolucionarnosti so imeli kratko življenje tudi drugi časopisi soc. levice in komunistične stranke, pri katerih je Golouh sodeloval oz. jih urejal. Kmalu so sledile spremembe. Na vukovarskem kongresu (junija 1920) se je dotedanja Socialistična delavska stranka Jugoslavije (komunistov) preimenovala v Komunistično partijo Jugoslavije (KPJ) in dotlej pridružena socialnodemokratska levica je ostala na kongresu s svojim programskim predlogom v manjšini. Zato so Golouh in somišljeniki zapustili kongres

in se večinoma vrnili v JSDS. Golouh je bil kot strankin kandidat 1920 izvoljen za poslanca v ustavodajno skupščino in vse medvojno obdobje je ostal vodilni funkcionar JSDS v Mariboru, kamor se je 1923 za stalno preselil. V mariborskih letih je bil glavni urednik Delavske politike (1926-41), ki jo je sam ustanovil, urejal je tednika Enakost (1920-1923) in Socialist (Ljubljana 1923-1925), pomagal levičarskemu tedniku Neodvisnost, sodeloval pri revijah Pod lipo (Ljubljana 1924-1928), Svoboda (Ljubljana 1926-1929-36) in mnogih drugih.

Po uvedbi enostrankarskega režima v predvojni Jugoslaviji (Jugoslovanska nacionalna stranka) je bil kot delavski predstavnik od 1933-35 podžupan mariborske občine. Skladno s svojimi nazori se je 1937 pridružil Kmečko - delavskemu gibanju, ki je delovalo v duhu takratnih ljudskih front in v smislu političnih ter socialnih stremljenj, ki so pod vodstvom KPJ v drugi svetovni vojni v Jugoslaviji prevladala. Po nacistični okupaciji Maribora se je Golouh umaknil v Ljubljano, kjer se je takoj priključil OF in postal član njene gospodarske komisije. Konec druge svetovne vojne je dočakal v nacističnem taborišču Dachau.

V povojnih letih je Golouh objavil v raznih slov. glasilih številne članke in razprave, večinoma memoarske vsebine o razvoju delavskega gibanja med Slovenci, posebno na Tržaškem.

Golouh se je, kot smo že rekli, uveljavljal tudi kot publicist in pisatelj. Predolga bi bila vrsta naslovov najrazličnejših tem večinoma zgodovinske in socialne vsebine, ki jih je obdelal in objavil v raznih slovenskih publikacijah, zato se bomo omejili le na njegovo leposlovno bero. Že v zelo mladih letih je prevajal v italijanščino posamezne odlomke iz Cankarja.

Najpomembnejši pa so njegovi dramski teksti, na primer socialna drama Kriza, ki je najprej izhajala kot podlistek v Delavski politiki, uprizorili pa so jo najprej v Ljubljani in je njena uprizoritev povzročila že pravi škandal, ker je ožigosala orjunaški teror v Trbovljah. Drugič pa so jo uprizorili po vojni v Mariboru. Drugo njegovo dramsko delo je Groteska sedanjosti — komedija, nadalje živalska komedija ali basen Od zore do mraka, igra v treh dejanjih Krizalida ter groteska Veseli večer točaja bogov.

(Podatki po Primorskem slovenskem biografskem leksikonu).

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Šola in vzgoja
13.00 Italijanska kronika
13.25 Vremenske razmere
13.30 TV dnevnik
14.00 Zgodbe o ljubezni in prijateljstvu
15.00 Šola in vzgoja
15.30 Prizma - Varietejski program
16.05 TV film iz serie «Zgodbe daljnih dežel»
17.00 TV dnevnik - Flash
17.05 Neposredno iz studija
17.10 Risanka
17.30 Deset slik, ena zgodba
18.00 Lov na tata - TV film iz serije «Dick Turpin»
18.20 TV dnevnik - Jug kliče Sever - Sever kliče Jug TV film iz serije «Fonzie»
19.45 Almanah - Vremenske razmere
20.00 TV dnevnik
20.30 «Amarcord» - Film - režija Federico Fellini
22.25 Dnevnik
22.35 Dossier o filmu «Amarcord»
23.40 TV dnevnik - Zadnje novice - Vremenske razmere

Drugi kanal

12.30 Opoldanski program
13.00 Dnevnik ob 13. uri
13.30 Šola in vzgoja
14.00 Tandem - neposredno iz studija
14.05 Videogames - 1. del
14.20 Risanka
14.30 Videogames - 2. del
14.50 Oživljanjoč preteklost - TV film
15.40 Risanka
16.00 Šola in vzgoja
16.30 Planet - Programi vsega sveta
17.30 Dnevnik - Flash
17.35 Tretja stran
18.40 TV dnevnik - Šport
18.50 TV film iz serije «Le strade di San Francisco»
19.45 TV dnevnik
20.30 Dnevnik - Najvažnejši tedenski dogodki
21.20 Srečanje s kinematografijo
21.25 «Planet Totò» - 12. epizoda
22.15 Dnevnik
22.25 Dnevnik - Športni dogodki
23.35 TV dnevnik - Zadnje vesti

Tretji kanal

16.25 Zgodba o ljubezni in glasbi
17.35 Malo gledališče «Andersen: un pò principi un pò pupazzi»
18.30 Glasbena oddaja
19.00 TV dnevnik in Deželni dnevnik
20.05 Šola in vzgoja
20.40 Rock koncert: Woodstock - 1. del
22.15 TV dnevnik
22.50 «Woodstock» — 2. del

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

10.00 Poročila
10.05 TV v šoli
16.50 Poročila
16.55 Kurirček 82
17.25 Zapisi za mlade
Na ljubljanski Vzgojiteljski šoli že leta poučuje glasbo profesorica Mira Voglar. Edina skladateljica, ki smo jo mogli obiskati s TV ekipo in posneti nekaj njenih misli in košček njenega sveta kajti skladateljevanje ostaja tudi danes nekako rezervirano za moške. Glasbeni svet Mire Voglar je nekaj svojskega, da ga bomo v polurni oddaji lahko komajda nakazali: svoje ustvarjanje je namenila otrokom, tistim najmlajšim, za katere se še vse prema lo zavedamo, da so drago cena ledina, ki čaka na seme vzgoje. Kar bo posejano, to bo zraslo. Vodilo Mire Voglar pa je — približati malčku lepoto: prvi vir lepote je narava, drugi pa umetnost. Poleg skladbic, ki skušajo otroka vzpodbuditi k vsem vrstam izražanja, je Voglarjeva vpeljala v otrokov glasbeni svet preprosta, doma izdelana glasbila, svoje metode in zamisli pa je objavila tudi v lepem številu originalnih in nadvse zanimivih knjig
17.55 Mozaik kratkega filma: Antične najdbe, ameriški film, Andante, švicarski film
Tokratni «Mozaik kratkega filma» sestavljata dva zanimiva filma, ki vsak zase govorita o potrebi po ohranjevanju nedotakljivosti pokrajine in nekdanjih dosežkov. Film «Antične najdbe» prikazuje stara, često izropana in uničena indijanska naselja, predvsem pa to, kako se današnji Američani premalo zavedajo, da prav indijanska naselja izpričujejo prvobitno kulturo tega kontinenta, film «Andante» pa je idilična podoba švicarske gorske pokrajine, ki jo le redko zmoti hrup prisotnega človeka
18.25 Pomurski obzornik
18.40 Dedek Mraz, izpolni nam željo
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.00 Nihalo med smehom in solzami, dokumentarna oddaja
20.40 Zrcalo tedna
20.50 P. I. Čajkovski: Serenada, balet v izvedbi New York Citty Balleta
21.30 V znamenju

Koper

13.30 - 16.30 Odprta meja

Danes bodo v okviru Odprte meje med drugimi še naslednje vesti:
TRST — Kriza v tržaških industrijah
HUMIN — Obračun obnove po potresu
SOVODNJE — Novi upepeljevalnik

17.00 Z nami pred kamero
17.05 TVD novice
17.10 TV šola
18.00 Serijski film
18.30 Italija z neba - dokumentarna oddaja
19.30 TVD stičišče
20.15 Mladi policaji - serijski film
21.15 TVD danes
21.30 Kdo pozna umetnost TVD novice

Zagreb

17.45 Tito je naš tovariš
18.25 Kronika občine Split
19.30 TV dnevnik
20.00 Spekter, politični magazin
21.05 Nasmehnite se, prosim — kviz

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah; 8.45 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poldnevniški razgledi: Beležka; 12.00 Na goriškem valu; 12.40 Zborovske pesmi slovaških skladateljev; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Roman v nadaljevanjih: M. Rožanc: «Metulji»; 14.30 Otroški kotiček: «To je pa laž!»; 15.00 Beseda ni konj; 16.00 Dodaj življenje letom, ne samo leta življenju!; 16.35 Instrumentalni solisti; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtkova srečanja; 18.20 Priljubljeni motivi.

KOPER

(Slovenski program)

6.00, 6.30, 7.15, 13.00, 14.00 Poročila; 16.00 Primorski dnevnik; 6.45 Cestne razmere; 7.00 Nasvet Radia Koper; 7.05 Filmski spored; 7.25 Dnevni radijski in TV spored; 7.28 Zaključek; 7.30 Val 202; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 Pojdimo v kino; 13.30 Zanimivosti; 13.45 Nasvet Radia Koper; 14.10 Predstavitev oddaj in glasbene želje; 14.30 Mladi izvajalci; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.15 Aktualna tema; 16.40 Danes z nami...; 16.55 Zaključek s pregledom novic.

KOPER

(Italijanski program)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30 18.30 Poročila; 6.00 - 9.30 Jutranji program; 10.10 Leteči zmaj; 10.32 Glasbeni kotiček; 10.40 Mozaik; 11.00 Kim; 11.32 Pesem; 11.35 Glasbena oddaja; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 12.50 Glasbena oddaja; 14.30 Neposredno iz studia; 15.00 Leteči zmaj; 15.32 Crash; 16.00 Knjiž na oddaja; 16.15 Savio-plošče; 16.45 Dalmacija in njen nesmi; 17.00 Okrog sveta v 30 minutah; 17.32 Kaj je novega; 18.15 Country glasba; 18.45 Slišimo se zopet jutri.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranji programi; 9.02 Radio in jaz '82, 9.58 14.58, 18.58, 22.58 Zeleni val; 10.03 Radio in jaz '82 - 2. del; 11.10 Neposredno iz studia; 11.34 «I vinti», nadaljevanka; 12.03 Ulica Asiago Tenda - radijska priredba; 13.25 Poštna kočija; 13.35 Master; 14.30 Zgodovina kozmetike; 15.03 Oddaja o znanstvu; 16.00 Varietejski program; 17.30 Master under 18; 18.05 Mozart, koncert; 18.38 Glasbeni kotiček; 19.30 Jazz glasba '82; 20.00 Radijsko gledališče; 22.00 Objektiv Evropa; 22.30 Avtoradio flash; 22.35 Avdiobox; 23.10 Telefonski pogovori.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.10 in 6.45 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.25 Iz naših sporedov; 7.30 Z radiom na poti; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13. ure; 13.20 Obvestila in zabavna glasba; 13.50 Priporočajo vam...; 14.05 Mehurčki; 14.20 Koncert za mlade; 14.40 Jezikovni pogovori; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.50 Radio danes radio jutri; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Bleiski kvintet; 18.15 Lokalne radijske postaje; 18.35 Minute s saksofonistom O. Vrhovnikom; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Ansambel Pojana Adamiča; 20.00 Četrtkov večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.15 Informativna oddaja; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Plesna glasba; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Mozaik lahke glasbe; 0.05 Nočni program - glasba.

Srednji val 546,4 metra ali 549 kilohertzov	
UKW — Beli križ	102,0 MHz
UKW — Koper	98,1 MHz
UKW — Nanos	88,6 MHz

Srednji val 277,8 metra ali 1080 kilohertzov in 256,4 metra ali 1170 kilohertzov	
UKW — Beli križ	97,7 MHz
UKW — Koper	89,3 MHz
UKW — Nanos	101,0 MHz

LJUBOMIR ČERNE 10.

BEG IZ ZAPORA SS NA TRGU OBERDAN

V takem razpoloženju sva tavala po zaklonišču in v želji po begu iskala možnost, da bi ušla. Na drugem koncu zaklonišča sva zagledala pod stropom odprtino, približne dimenzije 100x100 cm. Prej je nisva opazila, ker v tistem koncu ni bilo luči. To odprtino sva si dobro ogledala in ugotovila, da je to zasilni izhod iz zaklonišča. Rov iste dimenzije je bil dolg nekaj metrov. V naju je zaživelo nepopisno upanje, da bo ta rov najina rešitev. Objela sva se v občutkih, da sva našla pravo pot za beg. Napila sva se vode. Ura je kazala tri zjutraj. Dogovorila sva se, da pregledava rov in zlezla sva noter. Na koncu rova je bila v stropu odprtina kakih 60x60 cm, ki jo je pokrivala železna plošča. Pod ploščo sva čepela in čakala. Šum z ulice je prihajal do naju, tako sva znala, da je to odprtina na ulico. Dogovorila sva se, da bova ploščo odprla, ko bo po ulici privozil kak kamion. Čakala sva vsa nestrpna, ali bo ali ne prišel ta kamion. Napeta, žejna in še potna sva čakala kakih 15 minut. In res, kamion je šel mimo in povzročal ropot. Ko je bil ropot na višku, sva počasi dvignila ploščo, ki se je, radi rje, nekoliko težko ločila od okvirja.

Ploščo sva dvignila za nekaj centimetrov, da bi tako opazovala okolico in zatem nastavila načrt za beg. Joj, groza, meter od odprtine zagledava škornje Švaba, ki je bil na straži. Zlahka brž spustiva ploščo in to še v času ropota kamiona. Sreča, da nama je uspelo zapreti odprtino, ker je par trenutkov zatem Švaba s puškinim kopitom udaril po plošči, verjetno slučajno, ali pa se mu je zdelo, da je nekaj slišal.

Usedeva se, pravzaprav sesedeva se v rovu. Premlevala sva veliko razočaranje zaradi neuspeha. Obupana sva se spravila iz rova. Napila sva se vode. Ura je kazala tri in 40 min. zjutraj. Ugibala sva, kaj in kako. Treba bi bilo, ali nazaj v celico in prevzeti vse posledice, ali pa poskusiti, da bi ploščo na hitro odprla. Čim hitreje zlezla ven in onemogočila Švaba na straži.

To naj bi naredila, ko bi vozil mimo kak kamion in povzročal ropot. Ugotovila sva, da je ta akcija dokaj negotova, kajti iz rova je zelo težko hitro skočiti, da nebi Švab videl in reagiral prej, kot bi ga mogla onesposobiti.

Švabi so prenehali z zabavo, nastala je nočna tišina v vsej palači. Bližalo se je jutro. Bilo se je treba odločiti za negotov beg skozi rov, ali nazaj v celico. Odločila sva se za beg skozi rov. Zlezla sva v rov in čakala na ropot kamiona. Občutki so bili takšni, da jih je težko opisati. Tiho sva čakala. Silvo je prekinil tišino in mi rekel, da mora prej na potrebo, da pa ne mara uporabiti kible, nastavljene v improviziranem stranišču zaklonišča. Svetoval sem mu, naj to opravi kar nekje tam za mizami ob nasprotnem zidu. Ob odhodu iz rova sem mu dal kos časopisnega papirja, ki sem ga imel v nedrjih. Medtem, ko sem ga čakal, sem premišljeval, kaj vse sva v tej noči poskusila, ne da bi se Švabi zavedali, kaj se dogaja. Morda so bili vsi pijani in sedaj spijo. Njihovo praznovanje velikonočnih praznikov je dalo nama možnost, da to delava.

Kako nepopisno sem si želel, da bi nama beg uspel. Minulo je kakih 10 minut, ko se je Silvo vrnil. Na koncu rova me je tiho poklical, naj grem hitro nekaj pogledat. Takoj sem bil pri njem. Pri tem so mi čevlji padli na tla in povzročili malo ropota. Silvo me je jezno opomnil, naj vendar pazim. Pristopil je bliže k meni in mi zašepetal, da je ob opravljanju svoje fiziološke potrebe opazil, da je v nasprotnem zidu ena taka odprtina, kakršna je ona, kjer sva prišla iz celice. Dodal je še, da je verjetno na oni strani odprtine tretji del kleti. Skoro zletela sva do te odprtine. Silvo se je takoj splazil skozi, jaz pa za njim. Znašla sva se v prostoru, kjer je bilo polno premoga, verjetno za potrebe vse palače. Silvo mi je rekel, če je tu polno premoga, mora biti tudi luknja, skozi katero ga mečejo noter, ki jo je treba poiskati. Prostor je bil temen, vendar sva kmalu našla kratek rov in odprtino. Tudi ta je bila pokrita s ploščo, dimenzije kakih 40x40 cm. Prvi je v rov zlezel Silvo, da bi ugotovil, kako je narejeno, počasi in tiho je dvignil pokrov, se ogledal in mi sporočil, da ni luknja na ulico, ampak na dvorišče. Silvo je zlezel iz rova, malo počakal in poslušal, nato poklical mene, naj grem za njim.

Znašla sva se na malem dvorišču med visokimi palačami. Bilo je nasprotno od tistega, kar sva želela, da bi bil rov speljan na ulico. Ostala sva ponovno razočarana, ker v bistvu nisva še nikamor prišla. Dan se je bližal. Ni bilo veliko časa za neplodno razmišljanje. Videla sva, da v eno palačo vodi 6 do 8 stopnic in vrata v to palačo. Poskusila sva odpreti vrata, bila so zaklenjena. Silvo se je spomnil na šop ključev, ki jih je našel v zaklonišču. Takoj je poskusil odklepati in res je z enim od ključev odklenil ta vrata.

KOMENTAR MIRKA NOVOSELA

Še vedno v znamenju izenačenosti

Poraz vodeče Šibenke proti Ciboni v prvem kolu drugega dela jugoslovanskega košarkarskega prvenstva ni neko presenečenje, saj so bili Zagrebčani na domačem igrišču favoriti. Kar pa se ni pričakovalo, je bila velika razlika, s katero je Cibona že v prvem polčasu povedla in si nato v nadaljevanju nabrala celo 25 košev prednosti. Proti koncu so sicer cibonaši nekoliko popustili, kar so gostje izkoristili in na koncu zaostali le za šest točk, kar pa ne odraža dogajanja na terenu. Zlasti treba poudariti sijajno igro Petrovića in Pavličevića.

Pravo presenečenje kola pa je poraz Jugoplastike proti Kvarneru. Rečani pa so tokrat igrali zelo odločno in niso niti za trenutek spustili položaja iz rok. Zgleda, da se je Jugoplastiki maščevalo dejstvo, da je po tekmi v Ljubljani v ponedeljek odigrala še prijateljsko srečanje v Postojni, tri tekme v treh dneh pa so bile le preveč.

Drugo iznenadenje je pripravil Zadar v Ljubljani. Po uspehu Olimpije proti Jugoplastiki je bilo namreč pričakovati, da bo tudi drugi jadranski prvoligaš položil orožje v Tivoliju. Čeprav so bili brez Djerje, ki je imel tri tehnične napake, so Zadrčani igrali zelo zanesljivo in tudi zmagali.

Beograjski derbi med Crveno zvezdo in Partizanom je bil zelo zanimiv in kvaliteten. Partizan je zelo dobro začel, vendar je Zvezda z Žižićem na čelu že vodila po prvem polčasu in bila boljša tudi na koncu ter osvojila točki, ki ji dajeta realne možnosti, da se v nadaljevanju bori za sam naslov.

Zelo lahki nalogi pa sta tokrat imela sarajevska Bosna proti Radničkemu in čačanski Borac proti Budućnosti.

Po 12. kolu so tako na vrhu štiri ekipe z istim številom točk, na drugem mestu pa spet imamo kar tri peterke, kar je ponoven dokaz, da je prvenstvo izredno izenačeno in če sodimo po nekaterih tekmah tudi kvalitetno. Prvenstvo se bo nadaljevalo po novem letu in lahko pričakujemo, da bo borba tako ostra in izenačena tudi v preostalih desetih kolih pred začetkom play-offs.

IZIDI 12. KOLA

V BEOGRADU: Partizan - C. zvezda	86:92
V ČAČKU: Borac - Budućnost	86:79
V ZAGREBU: Cibona - Šibenka	95:89
V LJUBLJANI: Olimpija - Zadar	83:92
V SARAJEVU: Bosna - Radnički	118:101
NA REKI: Kvarner - Jugoplastika	110:102

LESTVICA

Crvena zvezda, Zadar, Bosna, Šibenka 16, Jugoplastika, Cibona, Partizan 14, Olimpija 12, Budućnost 10, Borac 8, Kvarner, Radnički 4.

PRIHODNJE KOLO (4. 1. 83)

Bosna - Partizan, Radnički - Olimpija, Zadar - Kvarner, Jugoplastika - Cibona (tudi po TV), Šibenka - Borac, Budućnost - Crvena zvezda.

NOGOMET — VČERAJ V VIDMU

Gorizia boljša od Udineseja

Videmčani pa so tokrat res slabo igrali

Udinese — Gorizia 0:1 (0:0)

UDINESE: Corti (Borin), Chiarenza, Tesser, Gerolin, Edinho, Cattaneo, Causio (Miano), Orazi (De Giorgis), Mauro (Pulici), Šurjak (Galparoli), Virdis.

GORIZIA: Colavetta, Grazzolo, Marassi, Comisso (Grillo), Lombardo (Zanetta), Lazzara, Urban, Marcati, Antoniazzi (Bertoia), Codarin (Macri), Colombo (Casetta).

STRELEC: v 83. min. Lazzara.

Gorizia je povsem nepričakovano v Vidmu premagala Udinese v prijateljski tekmi, ki naj bi trenerju Videmčanov Ferrariju služila kot priprava za nedeljsko srečanje z Interjem. Videmčani pa so igrali zelo slabo in zanje edina pozitivna plat tekme je bil dober nastop Virdisa, ki se hitro vrača v zadovoljivo formo.

Goričani pa so igrali precej samozavestno in z odločno igro povsem zaustavili nasprotnika. Nekaj minut pred koncem srečanja je Lazzara v protinapadu tudi dosegel zmagoviti zadetek.

Prvi strelec Brazilije

SAO PAULO — Posebno lestvico najboljšega strelca brazilskih nogometnih prvenstev je v prejšnji sezoni osvojil malo znani srednji napadalec ekipe Nautico Valmecyr José Margon, bolj znan pod pridevkom «Baiano». Ta nogometaš je v 45 tekmah dosegel kar 40 golov.

Za ta svoj podvig bo «Baiano» prejel 50 tisoč cruzeirov (okrog 250 tisoč lir). Vrednost dosežka tega napadalca Nautica je toliko večja, če pomislimo, da je Zico zabil 20, Socrates 13 in Eder samo 8 golov. Najbližji «Baianu» je mladi srednji napadalec Corinthiansa 19-letni Casagrande, ki je dosegel 29 golov, vendar ima te dni težave z roko pravice, saj so našli pri njem kokain.

ATLETIKA

Italijani v Avstraliji

SYDNEY — Italijanska atletska reprezentanca bo v Avstraliji trenirala mesec dni. V tem času bo imela tudi prijateljski nastop proti avstralski izbrani vrsti.

Iz planinskega sveta

Slovenske gore v podobi in besedi

Po več letih skrbnih priprav je Cankarjeva založba izdala delo, ki ga je vredno vzeti v roke. «Smo nadpovprečno gorski narod», je v poglavju Gore zapisal Ivan Gams, «saj zavzemajo vzpetine dobre štiri petine naše dežele. Podoba naših gora je zato naša podoba, gore dajo pečat ljudstva pod sabo.» Med besedila, ki so jih napisali še Tone Wraber (rastline), Dušan Robič (gozd), Janez Gregori (živali), Tone Cevs (človek), Drago Meze (raziskovanje), Tone Strojin in Tine Orel (planinstvo), Franc Vogelnik (beseda), Marijan Lipovšek (glasba), France Zupan (podoba), Mirko Kambič (fotografija), France Brenk (film), Tone Svetina (boj) in Peter Skoberne (varstvo), s podpisi k fotografijam in uvodnikom pa jih je zaokrožil Matjaž Kmecl, je še 470 barvnih reprodukcij izbranih fotografij, 344 strani velikega formata, na katerih ne manjka tudi zanimivih tabel: vsi slovenski vrhovi nad 2000 m, naravne znamenitosti, seznam planinskih postojank, pregled zavarovanih rastlinskih vrst, planinske poti — transverzale, izbor plezalnih smeri in seznam naših odprav v Himalaje.

Čeprav je gradivo zelo obsežno in raznoliko, pa to delo nikakor ni kak suhoparen geografski priročnik. Slovenske gore so prikazane z ljubeznijo in pravim občutkom.

D. J.

KOŠARKA — V PRVENSTVU KADETOV

Izmed štirih slovenskih ekip Nabrežinci pripravili doslej najlepše presenečenje

Trenutno so namreč na 3. mestu lestvice - Bor A ni upravičil pričakovanj
Tudi Kontovelci so razočarali - Razumljivo skromen izkupiček Bora B

Tudi kadetsko prvenstvo so letos razdelili na dva dela: na državnega in deželnega. V prvem ni slovenskih predstavnikov, saj nimamo take ekipe, ki bi se lahko enakovredno kosala z najboljšimi iz Trsta. V deželni konkurenci (ki je v bistvu pokrajinska) pa imamo kar štiri predstavnike: Sokol, Bor A in B ter Kontovel.

Sokolovci so po petih kolih prietno presenetili. Po Liberiasu in Ferroviariu A je namreč na lestvici skupaj z Interjem iz Milj prav Pupisova peterka. Nabrežinci ki so premagali Kontovel, Ferroviario B in Bor A so tako na presenetljivem tretjem mestu. Pri tem gre poudariti delo trenerja Pupisa, ki je dosegel tak odličen rezultat. Naši se verjetno ne bodo uvrstili na prvo ali drugo mesto in tako napredovali v drugo fazo, vendar smo prepričani, da jim dobra uvrstitev ne bo ušla in da bodo poskrbeli še za marsikatero presenečenje.

Prva Borova postava je startala z velikimi ambicijami. V Borovem taboru so namreč pred prvenstvom izbrali dvanajst najboljših igralcev, s katerimi so tudi vsak dan trenirali. Prvenstveni rezultati pa so bili doslej porazni. Ekipi manjka višji center, vendar so računali, da bodo pomanjkljivost nadoknadili z agresivnostjo in borbenostjo, kar pa se ni zgodilo. Borovci so iz tekme v tekmo igrali slabše, kar potrjujejo tudi izidi. Premagali so le skromno Stello Azzurro in Ferroviario B (proti kateremu le za las niso ostali praznih rok), medtem ko so zgubili proti Scogliettu, Interju in Sokolu. Nekaj več so pokazali edino v tekmi proti Scogliettu, kjer se jim je zmaga izmuznila za samo štiri točke. Upati je torej, da bo odmor koristil «plavim» in da bodo nadoknadili zamujeno ter se tako uvrstili med boljše peterke prvenstva.

Tudi Kontovel je letos nekoliko razočaral. Lisjakovi varovanci so izgubili tudi proti Barcolani, ki bi morala biti najšibkejše moštvo tega prvenstva. Nekoliko so se lahko potolažili le z uspehom proti Boru B, vendar moramo ob tem poudariti, da so Kontovelci za leto dni mlajši od ostalih in torej tudi manj izkušeni. Poleg Starca je doslej prijetno presenetil še Dario Zaccaria, ki je iz tekme v tekmo izboljšal svojo igro.

Ob koncu še nekaj besed o drugi Borovi postavi. Doslej ni razočarala, čeprav ima na lestvici le skromni točki, saj je pokazala donadijevo igro. Klobasovo in Poljšakovo delo lahko torej pozitivno ocenimo, zlasti še, če si ogledamo peterko, s katero razpolagata. Naši so namreč vsi začetniki, po eno ali celo dve leti mlajši od ostalih. Prepričani smo tudi, da bodo poskrbeli za kak lep podvig.

LESTVICA PO 5. KOLIH

Libertas 10 točk, Ferroviario A 8, Sokol in Inter Milje 6, Barcolana, Bor A 4, Scoglietto, Bor B, Stella Azzurra in Kontovel 2, Ferroviario B 0.

M.R.

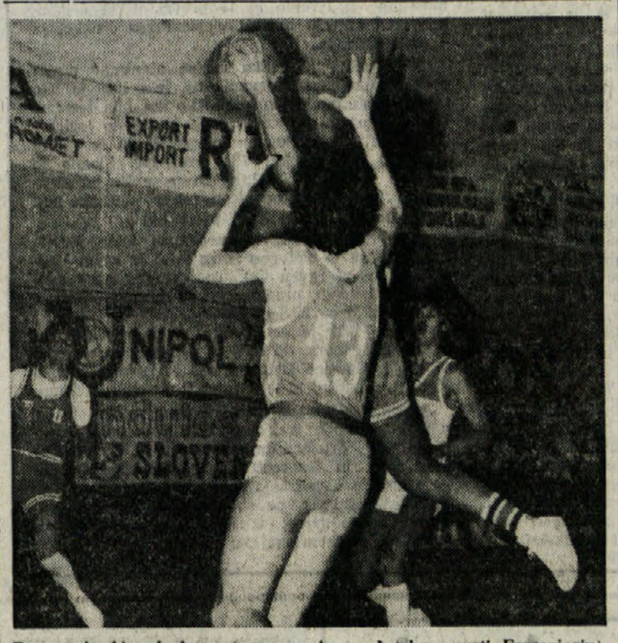

Borova A ekipa kadetov (na posnetku med tekmo proti Ferroviariu) — doslej ni upravičila pričakovanj

Real Sociedadu superpokal

MADRID — Z zmago v povratnem srečanju (4:0) proti Real Madridu je Real Sociedad tudi osvojil španski nogometni superpokal. V prvem srečanju je sicer zmagal Real Madrid, vendar s skromnim 1:0.

SNEŽNE RAZMERE

Forni di Sopra	10 cm
Varmost	100 cm
Sauris	30 cm
Zoncolan	30 - 70 cm
Ravascletto	10 cm
Trbiž	15 - 60 cm
Ovčja vas	15 cm
Nevejsko sedlo	30 - 159 cm
Mariborsko Pohorje	50 - 65 cm
Rogla	50 cm
Kope	60 cm
Mežica	30 - 50 cm
Golte	30 cm
Krvavec	20 - 35 cm
Kranjska gora	20 - 40 cm
Soriška planina	40 cm
Pokljuka	30 cm
Kanin	30 - 220 cm
Kalič	10 cm
Velika planina	10 - 20 cm

SMUČARSKI TEK

V VALSASSINI

Italijani v ospredju

PIANI DI BOBBIO (Como) — Tudi v drugem dnevu «trinajstega tedna» mednarodnega tekmovanja v smučarskih tekih v Valsassini so se Italijani odlično odrezali, saj so zmagali tako v moški štafeti 3x10 km kot v ženski štafeti 3x5 km.

V teku na 10 km se je pomerilo dvajset ekip iz petih držav. Italija A pa je za 1'35" pustila za sabo Italijo B, na tretje mesto se je uvrstila Finska (2'54" zaostanka).

Ženske štafete 3x5 km se je udeležilo sedem ekip iz šestih držav, Italija A pa je zmagala pred Kanado, Finsko in Italijo B.

Totocalcio tudi v soboto

RIM — V zvezi z nekaterimi vestmi, da v soboto ne bodo sprejemali stavnih listkov Totocalcia, so včeraj uradno sporočili, da so novice neutemeljene. Stavne listke bodo torej kot običajno sprejemali tudi v soboto, seveda ob upoštevanju običajnih urnikov.

SMUČARSKI SKOKI — DANES V OBERSTDORFU V ZRN

Start tradicionalne novoletne turneje

V ospredju Finci in Norvežani - Tudi pet Jugoslovanov

Danes se v Oberstdorfu (ZRN) začne tradicionalna novoletna skakalna turneja, ki je letos že 31. po vrsti. Za to preizkušnjo, ki je ena izmed najbolj selektivnih v sezoni, se je prijavila vsa svetovna elita. Med udeleženci pa ne bo lanskega zmagovalca, vzhodnega Nemca Deckerta. Vsekakor pa njegova odsotnost ne jemlje pomembnosti temu dogodku, ker bi Deckert po mnenju večine strokovnjakov težko ponovil lanski uspeh, vzhodni Nemci naj bi namreč letos bili nekoliko šibkejši kot sicer.

Glavno vlogo na tej novoletni turneji bi morali, kot je že običajno, odigrati finski in norveški skakalci, ki so v najboljši formi. Seveda ne gre podcenjevati niti Avstrijcev, ki so letos nekoliko odpovedali, vendar so se na tem tekmovanju kot domačini vedno izkazali.

Poleg svetovnih skakaških velesil pa je mnogo odličnih posameznikov, ki bi lahko poskrbeli za presenečenje ali vsaj otežili nalogo glavnim favoritom.

Tekmovanja se bo udeležilo tudi pet jugoslovanskih tekmovalcev: Ulaga, Tepeš, Lotrič, Žagar in Bajc. Seveda bi bilo preveč optimistično upati na zmago, vsekakor pa so vsi, posebno pa Ulaga, zmožni dobre uvrstitve.

DOSEDANJI ZMAGOVALCI TURNEJE

1953: Bradl (Avs.), 1954: Björnstad (Nor.), 1955 Silvenoinen (Fin.), 1956: Kamenski (SZ), 1957: Uotinen (Fin.), 1958: Recknagol (NDR), 1959: Recknagel (NDR), 1960: Bolkart (ZRN), 1961: Recknagel (NDR), 1962: Kirjonen (Fin.), 1963: Engan (Nor.), 1964 Kankkonen (Fin.), 1965: Brandtzäg (Nor.), 1966: Kankkonen (Fin.), 1967: Wirkola (Nor.), 1968: Wirkola (Nor.), 1969: Wirkola (Nor.), 1970: Quieck (NDR), 1971: Raška (ČSSR), 1972: Mork (Nor.), 1973: Schmidt (NDR), 1974: Aschenbach (NDR), 1975: Pürstl (Avs.), 1976: Dannenberg (NDR), 1977: Dannenberg (NDR), 1978: Yianttila (Fin.), 1979: Kokkonen (Fin.), 1980: Neuper (Avs.), 1981: Neuper (Avs.), 1982: Deckert (NDR).

EKIPNA LESTVICA

1. Vzhodna Nemčija (9 zmag)
2. Finska in Norveška (7 zmag)
4. Avstrija (4 zmage)
5. Češkoslovaška, Zahodna Nemčija in Sovjetska zveza (1 zmaga)

LESTVICA NAJBOLJŠIH POSAMEZNIKOV

3 zmage: Recknagel (NDR) in Wirkola (Nor.)
2 zmagi: Kankkonen (Fin.), Dannenberg (NDR) in Neuper (Avs.)

Sledi 18 tekmovalcev s po eno zmago.

Messner doma

MILAN — Znani južnotirolski alpinist Reinhold Messner se je včeraj vrnil domov po neuspelem poskusu, da bi v zimskem času preplezal enega izmed himalajskih osemtisočakov, vrh Cho Oyo. Messner je vodil italijansko odpravo, ki je v Nepal odpotovala 1. novembra.

Messner je pri svojem prihodu izjavil, da jim je do vrha (8153 m) manjkalo le šeststo metrov, vendar niso nikakor mogli nadaljevati zaradi preobilice snega, ki je bil med drugim krhek kot sladkor.

NAMIZNI TENIS

«Azzurri» za Tokio

RIM — Že v nedeljo se bodo začele priprave italijanske moške namiznoteniške reprezentance, ki se bo od 18. aprila do 9. maja udeležila svetovnega prvenstva v Tokiu. Na priprave so bili sklicani: Bisi, Troilo, Pero, Bargagli, Silveri, Ruffolo, Manneschi in Mannoni.

Bauer zmagal

ADELAIDE — Severnoameričan Mike Bauer je zmagal na turnirju «Grand Prix». V finalu je premagal Avstralca Johnstona s 4:6, 7:6 in 6:2.

Primorec prav na vrhu

Trebenski Primorec se je po devetih zaporednih zmagah prebil na sam vrh lestvice 3. amaterske lige, ki ga sedaj deli z Aurisino, katero je v zadnjem kolu kar s 3:0 odpravil Breg. (Na sliki srečanje med Primorcem in Barbariansom)

ODBOJKA — V 1. MOŠKI DIVIZIJI NA GORIŠKEM

Naš prapor in goriška Olympia na začasnem 1. mestu lestvice

Sovodenjska Soča pa se je kljub porazom vsakokrat lepo izkazala

Po treh kolih 1. moške divizije (A skupina) na Goriškem lahko zabeležimo pozitiven podatek za naše šesterke: briška ekipa Našega praporja in goriška Olympia delita skupno z drugimi ekipami prvo mesto na lestvici. To dejstvo je razveseljivo, saj pomeni, da se bosta naši šesterki lahko potegovali, oziroma vključili v «play-offs». Glede šesterke Soča iz Sovodenj, ki letos tudi nastopa prvič (kot Naš prapor) v uradnem prvenstvu, pa lahko rečemo, da si polagoma nabira prepotrebnih izkušenj. Doslej se je namreč kljub porazom vedno dobro izkazala.

V teh prvih treh kolih so vse nastopajoče ekipe v tej skupini pokazale določeno enakovrednost. Prepričani smo, da bo za uvrstitev v zaključni del prvenstva odločala le minimalna razlika v točkah, oziroma celo razlika v setih. Upati je le, da bodo na prvih treh mestih skupne lestvice tudi naše šesterke.

Glede nastopov Našega praporja in Olympie je treba omeniti, da obe ekipi iz tekme v tekmo vidno napredujeta.

OSEDANJI IZIDI

Torriana - Italcantieri	3:2
Arci Pieris - Naš prapor	3:1
Olympia - Soča	3:2
Naš prapor - Olympia	3:2
Arci Pieris - Italcantieri	n.o.
Naš prapor - Italcantieri	3:1
Torriana - Soča	3:0
Olympia - Torriana	3:1
Arci Pieris - Soča	3:0

SKUPNA LESTVICA:

ARCI Pieris	4	2	2	0	6	1
Olympia	4	3	2	1	8	6
Torriana	4	3	2	1	7	5
Naš prapor	4	3	2	1	7	6
Italcantieri	0	2	0	2	3	6
Soča	0	3	0	3	2	9

Do konca prvega dela prvenstva manjkata še dve koli. Spored:

4. kolo:

Italcantieri - Olympia (v torek, 4. 1., ob 18. uri v Tržiču); Naš prapor - Soča (v četrtek, 6. 1., ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici).

5. kolo:

Soča - Italcantieri (v ponedeljek, 10. 1., ob 19.30 v Štandrežu); Torriana - Naš prapor (v ponedeljek, 10. 1., ob 18.30 v Gradiški); Olympia - Arci Pieris (v sredo, 12. 1., ob 21. uri v Gorici). (ik)

NOGOMET

Zico prvi v Ameriki

BUENOS AIRES — Za najboljšega ameriškega nogometaša v letu 1982 je bil proglašen Brazilec Zico, igralec «Flamenga» iz Rio de Janeira in član brazilske državne reprezentance. Tak je bil izid ankete, ki jo je izvedla argentinska športna revija «El Grafico» iz Buenos Airesa. Na drugo mesto se je uvrstil Argentinec Maradona, ki je trenutno pri španski Barceloni, tretje mesto pa je zasedel Urugvajec Fernando Morena, ki nastopa pri Penarolu iz Montevidea, klubu, ki je letos osvojil južnoameriški naslov in medcelinski klubski pokal.

Pri anketi so sodelovali 104 novinarji iz 17 držav ameriške celine.

TENIS

Orange Bowl

MIAMI BEACH — Francoz Guy Forget je zmagal na letošnjem tekmovanju Orange Bowl za teniške igralce izpod 18 let. V finalu je premagal Španca Bardoua s 7:5, 2:6 in 6:1. Med dekleti pa je zmagala 15-letna Kanadčanka Basset, ki je premagala Bolgarko Malejevo s 6:3 in 4:3, saj slednja zaradi poškodbe ni mogla nadaljevati dvoboja. V igri dvojic (Under 16) sta zahodna Nemca Meinecke in Becker premagala Španca Llea in Castella s 7:6, 6:7 in 7:6.

Univerzitetne igre

EDMONTON — Na prihodnjih mednarodnih univerzitetnih igrah, ki bodo julija prihodnjega leta v tem kanadskem mestu, bo prisotna tudi Kitajska.

OBVESTILA

ZSSDI

obvešča, da bo urad v Trstu do jutri, 31. decembra, odprt samo v jutranjih urah.

V PRIREDBI ŠPORTNEGA ODSEKA KD DANICA

Danes na Vrhu finale nogometnega turnirja

Udeležilo se ga je 8 ekip iz zamejstva in Slovenije
Za 1. mesto se bosta pomerila Renče in Sv. Martin

Danes se bo s finalnima tekmama za 1. oziroma 3. mesto na Vrhu sklenil 2. mladinski nogometni turnir, posvečen spominu prerano preminulega domačina Flavija Grilla in katerega je priredil športni odsek kulturnega društva Danica.

Prireditve se je v tej izdaji udeležilo 8 ekip iz zamejstva in iz matične domovine, ki so pokazale dokaj zadovoljivo igro, še posebno v polfinalnih srečanjih.

Na srečanju, ki bo veljalo za 3. mesto, se bosta pomerili postavi iz Doberdoba ter iz Rupe in s Peči. V velikem finalu pa se bosta srečali postavi iz Renč (Renčani so tudi zmagovalci I. turnirja), ter od Sv. Martina.

SPORED

12.30 finale za 3. mesto:
Doberdob - Rupa-Peč
13.45 finale za 1. mesto:
Renče - Sv. Martin

NOGOMET

Drevi v prijateljski tekmi

Kras-Edile Adriatica

Med dvotedenskim premorom prvenstva druge amaterske lige bo nogometna ekipa Krasa odigrala več trening tekem, tako da bi igralci ohranili dobro formo iz zadnjih prvenstvenih nastopov. Danes s pričetkom ob 19. uri se bodo varovanci trenerja Hafnerja v Repnu pomerili z Edile Adriatica, ki nastopa v promocijskem prvenstvu. Navadno se zgodi, da v takih srečanjih igralci ne pokažejo vsega, česar so zmožni. Rdeče-beli, ki bodo drevi pred izredno težko nalogo, pa bodo skušali dati vse od sebe in zapustiti čim lepši vtis.

Z. S.

NAŠI NOGOMETAŠI V MLADINSKIH LIGAH • NAŠI NOGOMETAŠI V MLADINSKIH LIGAH

V. Hafner (Kras): V drugem delu vsekakor boljša igra

Nadaljujemo naš pregled mladinskih nogometnih enajsteric z ekipo Krasa, ki nastopa v pokrajinskem prvenstvu začetnikov. Za mnenje o dosedanjem poteku prvenstva ekipe smo povprašali trenerja moštva, znanega strokovnjaka Vinka Hafnerja.

«Zadovoljen sem tako z rezultati kakor s prikazano igro. Naša ekipa sicer ni izredno kvalitetna, tudi zato, ker je razlika v starosti med igralci precejšnja, kar seveda gre na račun homogenosti. Poleg tega je bilo nekaj poškodb pri ključnih igralcih in njihova odsotnost je precej negativno vplivala na našo igro. Med drugim je bilo zaradi slabega vremena prekinjenin več tekem, tako da je naša sedanja uvrstitev varljiva, saj bi morali zasedati mesto na sredini lestvici.»

«Prekinitev prvenstva pa je negativno vplivala tudi na našo igro nasploh, saj smo nekoliko izgubili tekmovalni ritem. Vsekakor moram reči, da sem z otroki popolnoma zadovoljen, saj so na treningih in na tekmah zelo disciplinirani in požrtvovalni. Boleča točka pa je, da imamo premalo treningov. Mislim, da bi vsi igralci veliko pridobili, če bi namesto dvakrat tedensko, kot sedaj lahko trenirali štirikrat na teden. Tako bi lahko igralec v teh letih že dosegel dobro tehnično pripravljenost.»

«Kakšni pa so izgledi v nadaljnjem delu prvenstva?»

«Mislim, da bomo spomladi izboljšali svojo igro, posebno če bomo v popolni postavi. Vsekakor pa menim, da je v mladinskih ligah pomembnejša pedagoška plat, in sicer vzgajanje fantov v dobre nogometaše kakor zgolj rezultat.»

Ekipo začetnikov Krasa sestavljajo

VRATARJA: Marino Tavčar (letnik 1969), Thomas Sulčič (1970).

BRANILCI: Mitja Žagar (1970), Lucjan Škabar (1970), Andrej Mesar (1971), Aleksander Umek (1969), Alberto Tagliaferri (1970), Robert Mozetič (1970).

VEZNI IGRALCI: Anton Tavčar (1971), Marko Škabar (1971), Stojan Suc (1970), Peter Križman (1969), Adrijano Germek (1970), Haron Marucelli (1969), Gianluca Bellafontana (1970) in Andrej Kutin (1970).

NAPADALCI: Erik Žagar (1971), Alan Škabar (1970), Michele Grgič (1970), Aleksander Černe (1970), Klavdij Frassinelli (1970), Štefan Kutin (1972).

DOSEDANJI REZULTATI: Kras CGS 3:1, Kras - Fani 0:0, Costalunga - Kras 0:0, Kras - Don Bosco 0:1, Chiarbola - Kras 6:0, Kras - Supercaffè 0:1, Kras - Opicina 1:0, Kras - Montebello 1:2, Kras - San Luigi 1:1, Soncini - Kras 3:0.

POLOŽAJ NA LESTVICI: Ekipa začetnikov Krasa je v B skupini pokrajinskega prvenstva naraščajnikov zbrala sedem točk in zaseda 10. mesto na lestvici.

Igor Pavletič

OB AGONIZMU TUDI PRIJATELJSTVO

Mlade igralke Bora, Sloge, Kontovela in Partizana iz Črnuč pri Ljubljani, ki so se udeležile odbojkarskega turnirja na stadionu «1. maj» in na katerem je prvo mesto osvojila domača šesterka

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije) TLX 460270
Podružnica Gorica, Drevored 24 maggio 1 Tel. (0481) 83382 (85723)
Naročnina
Mesečno 8.000 lir — celoletno 59.000
V SFRJ številka 6.00 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 90,00, letno 900.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 120.00 letno 1200.00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 ADIT — DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 223023
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., vis. 43 mm) 32.400 lir. Finančni 1.100, legalni 1.000, osmrtnice po formatu, sožalja 1.500 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 6 30. decembra 1982 Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI - Piše Pavel Stranj

UPADAJOČA KRIVULJA TERORIZMA

Aretacije domnevnih voditeljev rdečih brigad in raznih drugih terorističnih skupin so v zadnjih dveh letih vse številnejše in ustvarjajo vtis, da je italijanski terorizem doživel nepopravljiv poloin. Atentati se bodo še vršili, a cilj, ki si ga je postavljal zlasti rdeče obarvani terorizem, se je dokončno razblinil; namesto da bi se protislovja v italijanski družbi stopnjevala do neke revolucionarne «eksplozije», se je zgodilo obratno: protislovja so se stopnjevala znotraj prevratniških skupin in privedla do njihovega današnjega razsula.

Kaj se je resnično dogajalo v italijanskem političnem podzemlju v teh trinajstih letih, po atentatu na Trgu Fontana v Milanu, bomo izvedeli šele čez vrsto let: kdo so bili režiserji te mračne in krvave igre in kakšne načrte so z njo zasledovali. Danes je še prezgodaj za dokončne sodbe, ni pa prezgodaj za pogled nazaj, na dogodke, ki so se zvrstili v tem kratkem, a burnem obdobju.

Sekcija za državne probleme pri vodstvu Italijanske komunistične partije je leta 1981 izdelala temeljito statistično študijo o političnih atentatih in drugih nasilnih dejanjih politične narave, ki so se zvrstili v Italiji od leta 1969. do 1980. Obsežna študija preseneča s prikazom razvejanosti teroristične dejavnosti, ki si je navaden bralec dnevnikov v teku tega desetletja ni predstavljal v tolikšnem obsegu. Radiotelevizijska in tiskana poročila so navajala le večje atentate, zlasti tiste, ki so bili usmerjeni proti osrednjim vladnim ali družbenim organom. Navadni poslušalec poročil zato ni dobil občutka o celotni razsežnosti teroristične dejavnosti, ki jo daje upoštevanje tudi lokalnih in manjših izgredov in atentatov.

Poglejmo nekaj številk: v dvanajstih letih, zajetih v raziskavo, je bilo izvedenih 12.156 atentatov ali drugačnih izgredov, ki so stali življenje 362 osebam, medtem ko je bilo drugih 4.600 ranjenih. Velika večina teh atentatov (85%) je bila izvršena v 16 pokrajinah, ki so po vrstnem redu: Rim, Milan, Turin, Neapelj, Bologna, Reggio Calabria, Padova, Bari, Firence, Genova, Brescia, Palermo, Benetke, Bergamo, Trst in Catania. Tudi velika večina smrtnih žrtev je osredotočena v ožjih območjih: kar štiri petine jih je padlo v osmih pokrajinah: v Bologni, Rimu, Milanu, Turinu, Genovi, Reggiu, Brescii in Neaplju. V samih enajstih pokolih je bilo ubitih 150 oseb in žalostni rekord med pokrajinami pripada Bologni, ki je doživela dva pokola: prvega z atentatom na vlak Italicus, 4. avgusta 1974, ki je povzročil smrt 12 oseb in drugega, ki je bil hkrati najhujši atentat v povojni italijanski zgodovini, na postaji v Bologni, 2. avgusta 1980, ki je povzročil smrt 85 oseb in ranil nad 200 drugih. Najhujše obdobje je bilo triletje med leti 1977 in 1979. V tem času je bilo izvedenih kar 7.500 atentatov in drugih nasilnih izgredov, kar je več kot polovica vseh atentatov v omenjenih dvanajstih letih.

Največ žrtev je padlo v severni Italiji: 240 na 362. Kot omenjeno pa je med 16 najbolj prizadetimi pokrajinami tudi Trst. V naši pokrajini je bilo med leti 1969 in 1980 91 atentatov in 27 nasilnih izgredov, med katerimi je bilo 13 oseb ranjenih in 7 vozil uničenih ali poškodovanih.

Presenetljivo je število organizacij, ki se je podpisalo ali drugače prevzelo odgovornost za nasilna dejanja. Teh je bilo kar 597, od katerih 434 z «levičarsko» oznako in 113 z «desničarsko». V letih 1969-1970 sta se pojavljali le dve teroristični organizaciji; v naslednjih zaporednih letih pa se je to število večalo na 4, 7, 9, 14, 28, 91, dokler ni v letih 1978 in 1979 bilo zabeleženih kar 209 oziroma 269 različnih oznak. Jasno je, da ni nikoli obstajalo toliko različnih terorističnih skupin, ampak da so si iste organizacije izmišljale nove, različne oznake, da bi tako zmedle zasledovalce in dajale vtis večje razširjenosti prevratniške dejavnosti. Skoro polovico vseh navedenih atentatov je izvedlo le 15 prevratniških organizacij, od katerih ima 11 «levičarsko» oznako, in 4 «desničarsko».

Na začetku je velika večina atentatov nosila podpis desničarskih organizacij, leta 1969 je bilo takih atentatov 164, medtem, ko sta bila levičarska le dva. V naslednjih letih je število levičarskih atentatov postopoma naraščalo in leta 1976 prekosilo desničarske: 163 proti 159. Sledilo je kritično triletje 1977 - 1979, ko se je število atentatov z levičarskim podpisom povzpelo visoko nad desničarske (skupno 2.934 proti 1.121).

Leto 1980 predstavlja prelomno leto: število atentatov se je bistveno zmanjšalo: iz ravni 1800-1900 pade na raven 720. Tudi število nastopajočih terorističnih organizacij se krepko skrči z 269 leta 1979 na 89 leta 1980.

V letu 1981 je cela vrsta aretacij preprečila raznim skupinam, da bi se reorganizirale. V ječo so prišli Maurice Bignami, G. Fioravanti, Mario Moretti, v letošnjem letu pa so jim sledili še drugi.

Omenjena analiza prinaša poleg golih številk tudi komentarje treh uglednih poznavalcev italijanskega družbenega življenja: Ferrarottija, Tranfaglie in Andreottija. Njihova mnenja segajo globlje v področja sociologije in politologije. Navedene številke pa so zanimive tudi brez dodatnih komentarjev: iz njih se jasno razbere, kako veliki nevarnosti se je izognila Italija.

ZARADI NEPREVIDNE VOŽNJE V GOSTI MEGLI NA AVTOCESTI

Šest mrtvih in 50 ranjenih v trčenju pri Firencah

Na istem kraju je prišlo do dveh nesreč, v drugi pa je eksplodirala tudi avtocisterna s 30 tonami tekočega plina

LUCCA — Šest mrtvih in več kot petdeset huje ali laže ranjenih je obračun dveh hudih nesreč, do katerih je prišlo včeraj zjutraj na avtocesti Firence - morje, med krajema Capannori in Altopascio.

Vzrok obeh nesreč je treba skoraj gotovo iskati v megli, ki se je povsem nepričakovano, v nekaj minutah, ko je po mrzli noči otoplitev zajela okoliško vlažno zemljišče, v ozkem pasu «prelila» preko cestišča.

Do prve nesreče je prišlo ob 8.15, ko je bila vidljivost v ozkem pasu na «ničli». V megli je prišlo do verižnega trčenja kakih dvajsetih vozil. Reševalci so potegnili iz razbitin dva mrtva in kakih dvajset ranjencev.

Še hujša nesreča se je na istem kraju zgodila slabi dve uri kasneje, ko so bili tam še nekateri policisti. Na nasprotnem cestišču, ki vodi od morja proti Firencam, je spet prišlo v megli do verižnega trčenja in pri tem je eksplodirala avtocisterna, ki je prevažala 30 ton tekočega plina (propana). Vanjo se je zaletelo še nekaj avtov in pri tem se je vnela še prikolica, prav tako polna tekočega plina. Celotno območje so zajeli velikanski plameni, iz gorečih in zveriženih vozil pa so se potniki reševali kot so vedeli in znali.

Prvi so jim priskočili na pomoč vojaki padalske enote «Folgore», ki so na bližnjem letališču čakali, da se dvigne megla in začno s padalskimi skoki. Kmalu nato so pri hiteli tudi reševalni avtomobili, gasilci in policija. Zaradi velikega požara so morali evakuirati iz več okoliških stavb, ki so bile v nevarnosti, tudi vse stanovalce. Celotno področje so zaprli saj bi lahko vsak trenutek razneslo tudi gorečo prikolico. Vročina, ki se je širila od goreče cisterne, je bila tako huda da so se lahko gasilci približali plamenom le na razdaljo 300 metrov in so šele iz te razdalje s posebnim topičem «izstreljevali» posebne protipožarne kemične snovi. Po še nepopolnih podatkih (saj se središču požara ni bilo mogoče približati) je bilo v to nesrečo zapletenih približno 50 vozil. Nesreča je terjala štiri mrtve (baje sta med njimi tudi dva policijska agenta) in kakih trideset poškodovanih, za nekatere med tem pa so si zdravniki zaradi hudih opeklin pridržali prognozo.

Španski «rop stoletja» na božično noč

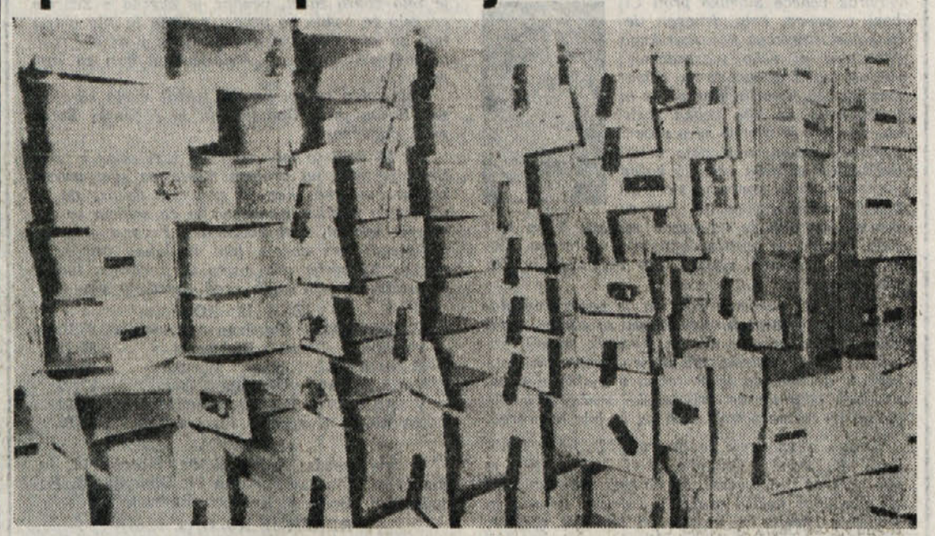

MADRID — Božično noč, v kateri Španci spraznijo okoli štiri milijone steklenic šampanjca, so neznani izurjeni vlomilci izkoristili za podvig, ki si je že pridobil vzdevek «španski rop stoletja». Za svoj cilj so izbrali svetovljansko letovišče Marbella ob «obali sonca», ki je raj za smetano visoke družbe z vsega sveta.

Njihov plen naj bi po ocenah znašal okoli 20 milijonov dolarjev, vendar se hkrati šušlja, da je v resnici vsaj še enkrat toliksen. Policija, ki za storilci ni našla niti ene same sledi pa trdi, da gre za enega največjih ropov v svetovni zgodovini kriminala, ki so ga brez dvoma opravili vrhunski gangsterji mednarodnega kriminala. Z natančnostjo švicarske ure, ne da bi prezrli ene same podrobnosti v drznem načrtu, so se spravili nad podružnico Andaluzijske banke v strogem središču mesta. V banko so vlomili skozi poslovne prostore, nato pa jih je čakala ovira 25 centimetrov debelih jeklenih vrat, ki vodijo v kletne prostore zakladnice. Strokovnjaki pravijo, da so vlomilci zanje porabili kar 20 do 22 ur; vrhunec svojega mojstrstva pa so pokazali pri nevtralizaciji dvojnega sistema, ki so ga «utišali» s tako imenovano acetonsko pištolo. Iz varnostnih skrinjic so nato pobrali vse, kar je bilo izjemno dragocenega: nakit, umetniške slike in denar, za manjše vrednosti pa se niso zmenili. Med oropanci je kar 70 odstotkov tujcev, med njimi tudi brat britanske kraljice. Ko so v ponedeljek zjutraj, po dveh dneh, odkrili špansko bančno katastrofo, je vzkliknil: «Lahko samo rečem, da so nepridipravi poskrbeli za dobro božično voščilo!».

Na sliki (telefoto AP): «Sezam, odpri se!» bi bili lahko vzkliknili roparji, ko so se znašli pred varnostnimi skrinjicami Andaluzijske banke v Marbelli, kamor so svoje dragocenosti spravljali številni največji bogataši z vsega sveta.

NOVA PROTIJUGOSLOVANSKA KNJIGA ALBANSKEGA VODITELJA

«Romanopisec» Enver Hodža o dejavnosti «vohuna» Šehuja

Hodža se je pohvalil, da je prvi razkrinkal Šehuja kot sovražnika, kar je politbiro albanske partije «soglasno» potrdil

BEOGRAD — Mehmed Šehu je storil samomor po dogovoru s soprogo Fikreto. To je epilog pojasnila, ki ga daje Enver Hodža v knjigi «Titoisti» ob smrti svojega nabližjega sodelavca. Ta zapis, ki je, kot je rečeno v njegovem uvodu pisan letos in lani, ponuja svetu fantastično zgodbo o «četvernem agentu» Šehuju katere zapleti presegajo domišljijo tudi najbolj znanih svetovnih kriminalističnih knjig.

Zgodbo o Šehuju vsebuje zadnje deseto poglavje knjige, ki ima 650 strani in ki jo je albanska uradna propaganda že razširila prek svojih točk. Enver Hodža sedaj trdi, da je imel ob sebi polna štiri desetletja tujega agenta in najhujšega osebnega sovražnika. Navaja, da je Šehuja najprej pridobila «Ameriška obveščevalna služba, zatem britanski Inteligence service, pozneje jugoslovanska OZNA in na koncu še sovjetska obveščevalna služba».

Hodža zatrjuje, da je bil Šehu vse do smrti «hkrati britanski, ameriški, jugoslovanski in sovjetski agent in da so se tajne službe celo dogovarjale pri dajanju navodil Šehuju.» «Po prihodu Hruščova na čelo Sovjetske zveze so Sovjeti in Jugoslovani, piše Hodža, v soglasju s tajnimi službami Velike Britanije in ZDA ukazali Šehuju naj začne akcijo s svojo skupino. V zarotniški dejavnosti, trdi Hodža, je bila Šehuju najzvestejši sodelavec njegova soproga Fikreta, sicer članica Centralnega komiteja albanske partije več desetletij.

Enver Hodža objavlja tudi «senzacionalna odkritja», da se je Šehu «tajno sešel s Titom na ladji Queen Elisabeth» pa tudi s predstavniki obveščevalnih služb ZDA in Velike Britanije. V začetku sedemdesetih let naj bi se po teh trdnjah Šehu sešel v Parizu z visoko osebnostjo CIA, ki naj bi mu ukazala kako naj deluje in likvidira Hodžo. Naša navodila naj bi Šehu dobil od jugoslovanske policije prek notranjega ministra Fegora Šehuja. Enver Hodža ob tem pravi, da je Šehu spremenil svojo družino v «leglo agentov» in da je povsod širil «mrežo agentov in zarotnikov» s čemer posebno potrjuje, da so imeli tudi tokrat čistke najširše razmere.

Enver Hodža kot «romanopisec» ustvarja glavni zaplet okrog Kosova ob protirevolucionarnih akcijah albanskih iredentistov v tej pokrajini spomladi leta 1981. «Jugoslovanska obveščevalna služba,» pravi Hodža je takoj zahtevala, da njen agent Šehu stopi v akcijo in da je Šehujevi ženi neki jugoslovanski agent v Parizu izročil strup, s katerim naj bi ubili Hodžo. «Fikreta je menda krožila po Evropi in skupaj s Šehujem ocenjevala, da nista pripravljena uresničiti zahtev Jugoslavije ter CIA, da v tem trenutku zastrupita ali ubijeta Hodžo. Vrh zapleta pa Hodža pušča za konec te izmišljene zgodbe. Kot pravi je jugoslovansko veleposlaništvo v Tirani preneslo Šehuju ultimat, da mora biti Enver Hodža ubit za vsako ceno. Direktivo naj bi prenesli 16. decembra, naslednji dan pa se je sešel politbiro, ki je obsodil Šehuja zaradi namere, «da oženi sina iz sumljive družine.»

Hodža opisuje, da je Šehu vrgel pripravljeni strup v straniščno školjko, zatem pa naj bi se z ženo sporazumela, da bo storil samomor.» Enver Hodža se je pohvalil, da je prvi razkrinkal Šehuja kot sovražnika, kar je politbiro albanske partije «soglasno» potrdil.

Nedvomno je, da v Albaniji poteka eno od najbolj množičnih in najnujnejših čistk stalinističnega tipa.

KATMANDU — Zaradi nenaklonjenih vremenskih razmer so včeraj prekinili iskanje japonskega alpinista Yasua Kata, ki je izginil, potem ko mu je uspelo, kot prvi človek v zimskem času, povzpeti se na Everest.

BUENOS AIRES — Dvestoodstotna draginja, 600 tisoč brezposelnih in 43 milijard dolarjev zadolžitev s tujino so najznačilnejši znaki hude krize, v katero je zabredlo argentinsko gospodarstvo.

Vesti s teleprinterja

Vatikanski svetnik nekdanji nacist?

LOS ANGELES — Judovska organizacija «Simon Wiesenthal» je zahtevala od Vatikana naj takoj odslovi svojega svetnika za bančne posle Hermana Absa, ki ga obtožujejo, da je imel visoke finančne funkcije v Hitlerjevem tretjem rajhu. 81 letni Abs je bil pred kratkim imenovan v posebno komisijo, ki bi morala proučiti zadevo IOR. Med 1940 in 1945 je vodil osrednjo nemško banko in bil torej eden najvidnejših predstavnikov nacističnega režima. Poleg tega je Abs bil tudi član upravnega sveta kemijskega velikana I. G. Farben, v tovarnah katerega so proizvajali tudi zloglasni plin zyklon B, s katerim so morili po nacističnih koncentracijskih taboriščih.

Draga partija pokerja

TERAMO — Za partijo pokerja, med katero je eden od igralcev z eno samo roko izgubil 1.2 milijarde lir, ko je s svojimi štirimi asi trčil na barvno lestvico nasprotnika, se sedaj zanimajo tudi karabinjerji. Po mnenju nekaterih pravnikov pa je njihovo prizadevanje neutemeljeno, ker so poker igrali v zasebni hiši.

Grof Radetzky tožil vinogradnika iz Bremna

BONN — Grof Radetzky zu Radetz, pravnuk znanega avstrijskega vojskovodje, je tožil nekega vinogradnika iz Bremna, ki je ustekleničil velike količine traminca z etiketo, na kateri je bilo ime Radetzky, za kar seveda ni imel dovoljenja. Priletni plemič, ki živi na Dunaju od socialne pokojnine, zahteva 90.000 nemških mark zaradi zlorabljanja svojega imena.

PRIMORSKE VESTI

Na Obali slaba preskrba

KOPER — Čeprav se danes iz izložb koprskih trgovin kar svetijo pomaranče, grenivke in limone, ne moremo trditi, da so prebivalci obale zadovoljni s preskrbo na svojem območju. O tem so danes temeljiteje spregovorili delegati Obalne skupnosti, ki so ugotovili vrsto vzrokov za slabšo preskrbljenost. Zanimivo je pri tem, da so del vzrokov za te slabosti našli tudi pri sebi, v regiji in ne v kdove katerih zunanjih okoliščinah. Obalno območje porabi na leto 3200 ton mesa, pridela pa ga le 140 ton letno, podobno je z mlekom, — prebivalci popijejo 8 milijonov litrov mleka na leto, namolzemo pa ga skoraj sedemkrat manj — 1,2 milijona litrov. To je, verjetno prvi od vzrokov, da se danes s kavljev koprskih mesnic nikjer ne «svetijo» tudi kosi mesa.

Razen mesa in mleka občasno primanjkuje na Koprskem tudi drugih pomembnih proizvodov. Preskrba bi bila prav gotovo boljša, če bi bile trgovine bolje povezane s proizvajalci. Žal je danes prevladovalo stališče, da bi lahko pri preskrbi odpravili veliko težav, če bi začeli uresničevati predvideno združitev Agroživilstva, saj bi tako povezali proizvajalce hrane in trgovce iz regije in s tem ponudili dobre temelje za boljšo preskrbo območja. Veliko težav pri preskrbi bi lahko odpravili, če bi začeli uresničevati številne načrte za pridelovanje hrane na tukajšnjem območju. Samo Timav-agrarija predvideva, da bo na obalno-koprskem območju do leta 1985 pridobila dodatnih 1.323 krav, 2403 plemenskih telic in 9300 pitancev.

Obalno območje precej šepa pri zagotavljanju blagovnih rezerv, sploh pa nima dovolj tržnih rezerv. Primanjkuje tudi primernih skladišč. Tudi obnašanje kupcev doslej ni bilo tako, da bi prispevalo k enakopravnejši delitvi posameznih dobrin. Značilen je podatek ene od koprskih trgovskih organizacij: v prvih devetih mesecih so prodali 18 odstotkov več sladkorja, 22 odstotkov več olja in 60 odstotkov več pralnih praškov, kot v enakem obdobju lani. Nekaj gre za domače zaloge, nekaj pokupijo prebivalci sosednjih območij in drugih republik. Nekateri delegati so danes zato menili, da bi za nekatere proizvode (predvsem za energetske vire — na primer plin) bilo koristno, če bi vpeljali evidenčne kartončke in tako enakomerneje porazdelili te prepotrebne dobrine.

BORIS ŠULIGOJ

Miami prizorišče rasnega nemira

MIAMI — Eden mrtev in sedem ranjenih je začasni obračun spopadov med policisti in temnopoltimi demonstranti (bilo jih je kakih 600), ki so blokirali središče Miamija na Floridi. Nemiri se razvneli, potem ko sta dva policista ranila mladega črnca, ki je bil oborožen s pištolo, a je baje ni nameraval uporabiti. Ni prvič, da je v tem mestu prišlo do rasnih nemirov. Maja 1980 je podoben spopad s policijo zahteval 18 mrtvih.

Bermudski trikotnik vrnil izginulo letalo

RIM — Pripadniki odprave «Mondo sommerso», ki so na krovu 14 metrov dolge jadrnice prepluli Atlantski ocean, so nedaleč od portoriške obale odkrili eno izmed 400 letal, ki so skrivnostno izginila v tako imenovanem bermudskem trikotniku. Štirimotorni «Super costellation» je ležal v globini kakih 20 metrov, a doslej ni nihče vedel kje in zakaj je strmoglavil v morje.

Res nezmotljivi Nostradamus?

PARIZ — Srednjeveškega vedeževalca Nostradamusa jemlje še danes marsikdo zelo resno v poštev, ko poizveduje o tem, kakšna prihodnost se mu obeta. Mnoge njegove napovedi so se namreč doslej uresničile.

Če naj torej verjamemo verziji, ki jo o Nostradamusovih napovedih daje francoski pisatelj Jean-Charles De Fontbrune, se nam do leta 2026 ne obetajo nič kaj dobri časi. Poleg dveh svetovnih vojn, prva bo izbruhnila «kmalu» in bo trajala 3 leta in 7 mesecev, druga pa se bo začela leta 1999 in bo trajala 27 let (tolaži nas le dejstvo, da tretja svetovna vojna očitno ne bo izbrisala človeštva), nas čaka namreč še marsikateri dogodek, ki bo spreobrnil politično in geografsko podobo sveta: združenje treh evropskih držav bo tako izgnalo iz celine vse državne poglavarje (tudi Pertinija?), komunizem pa se bo uveljavil tudi na Zahodu (Sovjeti naj bi se izkrcali na Siciliji), a bo njegov vpliv kratkotrajen, ker bodo Evropo medtem zasedli Arabci. Zahodni Nemci pa bodo vdrli v Švico, Jugoslavijo, Italijo in Veliko Britanijo, ki se bo morala braniti tudi pred Francozi in njihovimi bodočimi španskimi zavezniki. Iz zagate nas bodo (kot vedno) rešili Američani, ki se bodo izkrcali v Savoni, izgnali vsiljive muslimane, obračunali z nasledniki Andropova (ali z njim samim?) in za več stoletij vzpostavili mir.

Ko je Nostradamus pisal te napovedi je bil že star. Upati je, da ga je takrat že načela skleroza.

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE!
70 NAGRAD!!

za naročnike PRIMORSKEGA DNEVNIKA, ki poravnajo celoletno naročnino do 15. marca 1983